

ŠTIRINAJSTA SEJA PREDSEDSTVA KOS SOZD ISKRA

Sindikata o načrtu za leto 1982

Na 14. seji predsedstva KOS, ki je bila v torek, 23. t.m. in jo je vodil predsednik Janez Kern so najprej obravnavali program realizacije srednjeročnega načrta Iskre za obdobje 1981-85 v letu 1982; krajšo obrazložitev je podal član KPO SOZD Iskra Zoran Polič, ki je poudaril, da je plan sestavljen na podlagi številnih dogovorov, sporazumevanja in usklajevanja vseh subjektov v SOZD Iskra. Člani predsedstva so podprli program Iskre za leto 1982.

V nadaljevanju seje so obravnavali osnutek programa dela KOS za leto 1982-83 ter se strinjali z njim, hkrati pa so dodali nekatere pripombe in dopolnitve ter menili, da je osnutek v tem smislu treba preoblikovati v predlog, ki naj bi ga obravnaval koordinacijski odbor sindikata SOZD Iskra, nakar naj bi tako predlog plana dali v obravnavo osnovnim organizacijam sindikata v Iskri.

Ob koncu seje so bile na dnevnem redu še tekoče zadeve in informacije. Predsednik Janez Kern je informiral prisotne, da naj bi s 1. 1. 1983 prekinili samoupravni sporazum s košarkarskim klubom Iskra-Olimpija, pri čemer pa je treba najti nek način, oziroma obliko sodelovanja s klubom tudi za prihodnje leto. Člani predsedstva KOS so bili informirani tudi o tem, kako poteka uresničevanje zakona o računalništvu.

Tudi družbenopolitične organizacije omenjenih organizacij združenega dela so se sestale in se pogovore o bodoči organiziranosti DPO.

Ob koncu je predsedstvo podprlo predlog, naj bi Aleksandra Miheva imenovali za člana KPO SOZD Iskra. D.Ž.

RAZGOVOR S POMOČNIKOM PREDSEDNIKA KPO SOZD ISKRA MILOŠEM KOBETOM

Potrebni takojšnji ukrepi glede vlaganj v razvojno-raziskovalno dejavnost

Na področju RR dejavnosti, ki je za naše poslovanje življenjskega pomena, so se v zadnjem času, kot je slišati, nakopičile nekatere težave. O tem je bilo govora na izvršilnem odboru DS SOZD Iskra, zadolženem za RR dejavnost, in na kolegiju direktorjev DO. Zato smo se tudi odločili in prosili za razgovor na to temo pomočnika predsednika KPO SOZD Iskra Miloša Kobeta.

Kaj bi nam lahko povedali o tem konkretnem?

Dejstvo je, da se kažejo pojavi, ki vzbujajo zaskrbljenost glede trenda

vlaganj v razvojno-raziskovalno dejavnost predvsem v tem smislu, da ta vlaganja ne naraščajo z dinamiko, ki je bila dogovorjena v samoupravnem

sporazumu o temeljnih planov.

V večini delovnih organizacij se kaže trend rasti, teh vlaganj, ki zaostaja za rastjo dohodka, čeprav smo se v vseh aktih in opredelitvah odločili za pospešena raziskovalna vlaganja. Pri tem gre očitno za posledico hudih restrikcij na vseh področjih proizvodnje in poslovnega življenja nasploh, ki imajo nezaželene posledice tudi na tistih področjih, ki nikakor ne bi smela biti prizadeta s restriktivnimi ukrepi, pri čemer mislim zlasti na razvojno-raziskovalno dejavnost.

V marsikateri delovni organizaciji indeks vlaganj v to dejavnost ne dosega niti stopnje inflacije, kar pomeni, da gre ponekod za realno zmanjšanje sredstev. Če je tako, kako bodo ukrepili ustrezni poslovodni organi in strokovne službe na ravni njenih DO?

Vsekakor bo najpomembnejša naloga kolegija za razvojno-raziskovalno dejavnost in ustreznih strokovnih služb v SOZD in DO, da temeljito raziščejo vzroke za te pojave, ki so različni po svoji vsebini, v posameznih delovnih organizacijah. Zlasti pa, da preverijo v katerih delih so v strukturi vlaganj najbolj prizadeti. Predvidevamo, da je največje odstopanje na področju vlaganj v RR opremo, ki je kot samostojna nabava pod popolno zaporo uvoza. V okviru vlaganj v proizvodne investicije Iskre, ki so že itak znatno premajhna, pa ni bila dovolj vključena.

Nadalje je verjetno, da so se osebni dohodki razvojnih delavcev povečali manj, kot pa se je povečalo povprečje za vse DO, kar pomeni težnjo k uravnolovki. Ta težnja, ob znanem padanju realne vrednosti OD zaradi inflacije je očitno prisotna povsod. Treja verjetnost pa je angažiranje razvojnih delavcev na kratkoročnih zadolžitvah za potrebe tekoče in neposredne proizvodnje, kar ima seveda za posledico efektivno zmanjšanje razvojnega potenciala za bodoči proizvodni program.

Kako ocenjujete navedene tri verjetne premike v delu dejavnikov, zadolženih za razvoj Iskre?

Čeprav so ti pojavi po svoje razumljivi pa menim, da nikakor niso opravičljivi, saj lahko pomenijo neposredno žaganje lastne veje in lahko imajo, če bi se le-ti nadaljevali, zelo kmalu usodne posledice za neizogibno prestrukturiranje Iskrine proizvodnje in s tem tudi za njeno izvozno usposobljenost, pri kateri že tako in tako ugotavljamo znatno tehnološko zastarelost in s tem razmeroma šibko konkurenčno sposobnost naših proizvodov.

To brez dvoma ne bo ostalo brez posledic za Iskro na področju tržnih možnosti?

Seveda, to pa predvsem zato, ker se življenjska doba proizvodov v naši panogi še nadalje hitro zmanjšuje. Zato pomeni reduciranje vlaganj v RR direktno redukcijo naših izvoznih možnosti lahko že naslednje leto, prav

(Nadaljevanje na 3. strani)

Z otvoritve tretje zunanjetrgovinske šole.

Začetek zunanje trgovinske šole

V Škofjeloškem hotelu „Transturist“ se je začela v ponedeljek 3. Iskrina zunanjetrgovinska šola. Udeležuje se je 23 skrbno izbranih inženirjev, in ekonomistov domala iz vseh Iskrinih delovnih organizacij, namen trimesečne šole pa je predvsem v tem, da bodo ti strokovnjaki dobili interdisciplinarno znanja za opravljanje zahtevnih zalog v Iskrinem mednarodnem poslovanju.

Zunanjetrgovinska šola je skupaj z Ekonomsko in Pravno fakulteto organiziral Iskrin izobraževalni center. Delo v šoli bo celodnevno in zajema poleg predavanj in razprav tudi obravnavo številnih primerov za odločanje v poslovni praksi ter vrsto razgovorov z vodilnimi delavci iz Iskre. Udeleženci bodo morali naštudirati okoli 2000 strani posebej pripravljene gradiva.

V učnem programu bo sodelovalo 26 predavateljev iz slovenskih fakultet in drugih ustanov ter 52 predavateljev iz Iskre. Znanja, ki jih bodo pridobili udeleženci, bodo na ravni II. stopnje in podiplomskega študija. Vsekakor pa ta šola ne pomeni zaključnega sistema strokovnega izpopolnjevanja. V Iskri bomo namreč tudi v prihodnje skrbeli za specializacijo, oz. za pridobitev magistrerja ali doktorata.

Slovesnosti na otvoritvi so se med gosti udeležili rektor ljubljanske univerze Ivan Fabinc, prodekan Ekonomske fakultete Ferdinand Trošt in profesor na Ekonomski fakulteti Ivan Turk, z Iskrine strani pa Anton Stipančič, Ljuba Artič, Boris Mužič ter v imenu Iskrinega izobraževalnega centra oz. programskega sosveta za izpopolnjevanje strokovnega izobraževanja Mitja Tavčar in Ronald Malej.

Udeležence tretje ZT-šole je najprej pozdravil predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič. Uvodno se je dotaknil nujnosti, da sami v Iskri organiziramo takšne oblike dopolnilnega izobraževanja ob delu, „saj

ekonomist ob zaključku študija nima poglobljenega znanja o Iskri, podobno pa je tudi z diplomiranimi strojniki, elektroinženirji in ostalimi.“

Predsednik Stipančič je poudaril, da je taka specializacija še toliko bolj potrebna z Iskrino preusmeritvijo na področje profesionalne tehnike. Pri tem je opozoril, da smo vse bližje trženju sistemov in vse bolj oddaljeni od blaga, ki bi ga skorajda lahko prodajali na borzi. Struktura izvoza se je precej spremenila in prehaja od trženja elementov in podsestavov ter široko potrošenega blaga do trženja sistemov.

V nadaljevanju pozdravnega nagovora je spregovoril tudi o Iskrinem deležu o slovenski in jugoslovanski zunanjetrgovinski menjavi. Zlasti je opozoril, da je Iskra lani dosegala lepe uspehe na zunanjih trgih, da pa se vse bolj srečujemo s številnimi problemi, ki zavirajo naše izvozne načine. Mednje je uvrstil predvsem restriktivne uvozne ukrepe, pomanjkanje reprovizualnega domačega tržišča, omejevanje investicij, omejevanje uvoza investicijske opreme in še marsikaj.

Udeležence je pozdravil tudi rektor ljubljanske Univerze dr. Ivo Fabinc. Iskrino 3. zunanjetrgovinsko šolo je ocenil kot enega trenutno najpomembnejših izobraževalnih dogodkov v Sloveniji. Poudaril je, da postaja zunanja trgovina hrbenica našega razvoja, „vaša naloga pa ne bo lahka,“ je nagovoril udeležence šole. „Delovali boste v svetu, ki je poln kriznih situacij, v svetu, ki je v obdobju prestrukturiranja. Zaželim naj vam veliko uspeha, čaka vas trdo študijsko delo, prepričan pa sem, da ga boste osvojili in pozneje uspešno uporabljali v praksi.“

Iskrine strokovnjake sta pozdravila tudi predstavnika ljubljanske Ekonomske fakultete prodekan Ferdinand Trošt in prof. Ivan Turk. Zlasti sta opozorila na dolgoletno tesno sodelovanje med ljubljansko Ekonomsko fakulteto in Iskro.

Lado Drobež

Obisk avstrijske delegacije

V pričetku tega meseca je bila Iskra-Avtomatika gostitelj predstavnikov avstrijske delegacije iz železniške direkcije Villach. Goste, predsednika direkcije g. Pontascha in njegovega sekretarja g. Valleja, svetovalce g. Binderja, Schuberta in Turka, centralnega inšpektorja g. Petritscha, višjega svetovalca g. Zeisslerja, direktorja firme PC Wagner Elektrothermit g. Martina in višjega svetnika deželne vlade Koroške g. Krasela, so v okviru razgovorov pri namestniku predsednika KPO SOZD Iskra Ljubu Artiču seznanili tako s samoupravno organiziranostjo kot s proizvodnim programom celotne Iskre in delovne organizacije Avtomatika.

Poznano je, da je Iskra najbolj kompletan proizvajalec železniških signalno-varnostnih in telekomunikacijskih sistemov v Jugoslaviji. Skoraj dvajsetletne izkušnje pri opremljanju in modernizaciji domače železniške mreže, so z osvojitvijo lastnega tele-

informacijskega sistema TI-30 za zajemanje, obdelavo in daljinski prenos podatkov, odprle vrata tudi na tuja tržišča, v Bolgarijo, Grčijo, Turčijo in drugam.

Osrednji del četrtkovnega delovnega dneva (Nadaljevanje na 2. strani)

Člani avstrijske delegacije med pogovori v Iskri.

Delovni obiski po TOZD

TOZD Elektromotorji, Železniki

Vprašanje usode kooperacij še vedno življenjsko pomembno

Že v zadnjem četrtletju lanskega leta, točneje po 1. septembru, ko je za kooperacije nenadoma pričel veljati enak uvozni režim kot za redni uvoz (torej nižji uvoz kot izvoz), so temeljne organizacije, ki so blagovno izmenjavo te vrste vključile v svoje poslovanje, zašle v velike težave. Mednarodne kooperacijske pogodbe so seveda ostale v veljavi po načelih, ki so veljala vrsto let. Jedro teh pogodb pa je bila vedno enakovredna menjava, vsakršno zmanjševanje na eni strani gre le v škodo tistega partnerja, ki ne more uveljaviti svojih pravic v celoti. V našem primeru gre za gospodinjske aparate, ki jih v kooperacijah z različnimi inozemskimi, po vrsti renomiranimi proizvajalci, izdelujejo v Železnikih. To so kot osrednjo misel poudarili tudi na obisku DPO SOZD Iskra v tej temeljni organizaciji. V četrtek, 18. februarja, pa je tekla beseda tudi o drugih težavah, ki tarejo ta kolektiv z več kot 900 zaposlenimi.

V okviru težav z izvajanjem kooperacijske menjave z inozemskimi partnerji gre v prvi vrsti zapisati, da je kar 80% gospodarjenja temeljne organizacije v Železnikih opredeljenih v tej obliki blagovne menjave. Že dolgo vrsto let nadvse uspešno potekajo kooperacije po enakih načelih. Za končni izdelek — gospodinjski aparat — razvijajo in izdelajo v Železnikih pogonski agregat (elektromotor, sesalno enoto za sesalnike, črpalke itd.), tuji partner pa prispeva ohišje in ostali potrebni pribor.

Ta oblika mednarodne menjave dela

pod normalnimi pogoji naredili v prejšnjih mesecih.

V preteklem letu so zaključili obsežno investicijo (ob otvoritvi smo navedene poročali o kakšni naložbi je bilo govora). V novih prostorih so postavili med drugim več avtomatiziranih linij za proizvodnjo elektromotorjev, ki pa so do letošnjega leta pretežno samevale. Neredne dobave pločevine in bakrene žice neusmiljeno trgajo reprodukcijske verige in odganjajo (predvsem tuje) kupce. Zaradi takih zastojev so ostali brez dela, npr., kooperanti v Žužemberku in v italijanski firmi

Med obiskom v TOZD Elektromotorji.

je v zadnjih letih, ko so jo pričeli v Železnikih intenzivno gojiti, obrodila obilo uspehov. Tehniško in tehnološko so v Železnikih naredili ogromen korak naprej tako, da danes izdelujejo elektromotorje in agregate, ki ustrezajo tudi najzahtevnejšim predpisom kate-rekoli zahodne države in ZDA. Hkrati pa je imel precej koristi tudi domači trg, na katerem je bilo vedno dovolj gospodinjskih aparatov, ki so bili zadnji tehniški dosežki tudi v evropskem merilu. Vse pogodbe, ki so način teh izmenjav s tujimi partnerji podrobno opredeljevale, so bile seveda tudi družbeno verificirane (torej so zanje vedeli — ali bi vsaj morali vedeti — tudi tisti, ki so odločali o kratkovidnih administrativnih ukrepih) in celo vzpodbujane!

Popolna sprememba položaja dobesedno čez noč, je seveda vse skupaj postavila na glavo. V skladu s podpisanimi pogodbami so morali iz Železnikov (tako kot povsod drugod) še naprej dobavljati svoje izdelke partnerjem, niso pa smeli uvažati tistega, kar so jim bili partnerji za to dolžni. Da ne bo nespornost — koristi tu pravzaprav ni imel nihče, saj so tudi tuji kooperanti dobavljali svoj del blaga. Tok se je, žal, prekinil na carini, odkoder ga v Železnike niso smeli odpeljati. Kooperacije gor ali dol, v celoti je tako le naraščal »kupček« izvoza, uvoza pa se je (po uradnem tolmačenju) manjšal. Koliko in kakšne resnice je v tem, naj vsak presodi sam...

Povsem jasno je, da je tako nespametno administriranje pahnilo Tovarno elektromotorjev v ogromne težave, saj je montaža gospodinjskih aparatov obstala kar za nekaj mesecev, skupaj s tem pa seveda tudi dohodek! Pomanjkanje gospodinjskih aparatov je bilo seveda kaj kmalu mogoče občutiti tudi na trgu, saj so se police trgovin dodobra spraznile, tovarna pa prav zdaj zaključuje pregled poslovanja v preteklem letu. Zaključne številke bodo, kot je bilo pričakovati, »rdeče« — v lanskem letu so »pridelali« izgubo!

Gospodarskega načrta lani niso izpolnili na nobenem od predvidenih področij. O kooperacijah smo že govorili, tudi dobava v zadnjih decembrskih dneh ni več mogla odpraviti v prejšnjih mesecih nakopičenih težav. Dosegli so le eno — nekaj dni so delali v vseh možnih izmenah in storili manj, kot bi lahko

NA SESTANKU V ŽELEZNIKI SO PRISOSTVOVALI:

S strani SOZD Iskra — Janez Kern, Izток Urbanc in Pavle Gantar. S strani DO Široka potrošnja — sekretar DO Tone Lavtar in direktor področja za plan, analize in investicije Jože Vidic.

S strani TOZD — direktor TOZD Tone Rakovec, predsednik DS TOZD Jože Nastran, vodja proizvodnje Franc Jelenc, predsednik samoupravne delavske kontrole TOZD Franc Lušina, v imenu sindikata TOZD je prisostvoval Tone Cufar, predstavnik ZSMS TOZD je bil Franci Mohorič, v imenu OOK je v razpravi sodeloval Marjan Šmid in v imenu aktiva ZB Rezka Porenta.

GIRMI, ki pa si bo v nasprotju z Žužemberkom prav gotovo uspela poiskati rednejšega dobavitelja...

Tudi sicer je bilo v zvezi z dobavami v Železnikih slišati precej ogorčenih besedi. Nemalo jih je bilo namenjenih (ne)uspešnem delu službe Iskre Commerce, ki je zadolžena za dobavljanje materialov z domačega trga. V isti sapi seveda velja poudariti, da niso iskali krivcev zgolj tam, temveč so brez dlake na jeziku ugotovili, da tudi sami niso »brez madeža«. Važna pa je pravzaprav končna posledica — zaradi slabih dobav stoji proizvodnja. Razprav o vlogi Iskre Commerce pa tu še ni bilo konec. Mnenje v Tovarni elektromotorjev je, da imajo premalo možnosti za vplivanje na ustvarjene devizne prilive, točneje na ugotavljanje in razporejanje. Nedvomno bo potrebno odnose na tej ravni razčistiti in jih vskladiti z dogovorjenimi (in zapisanimi)!

Posebno poglavje razgovora ob obisku tovarišev iz SOZD Iskra je bilo namenjeno odnosom s temeljno organizacijo »Montaža« iz Spodnje Idrije. Ob še ne tako starih ugotovitvah, da so dolgoletne razprtije med obema temeljnima organizacijama prenehale, moramo tokrat ugotoviti, da so se odnosi spet zaostri. Gre za široko vprašanje, ki mu bomo to stran namenili v eni od prihodnjih števil glasila v okviru poročila z obiska DPO SOZD V Idriji.

Stane Fleischman

Načrti pohodnega odreda 99d

Mladinski pohodni odred je tudi za leto 1982 sprejel svoj načrt akcij in pohodov. Čeprav prve akcije v februarju zaradi snega v Čeremošnjicah nismo mogli izpeljati, smo vseeno trdno odločeni, da ostale akcije kar najbolje izpeljemo.

Na prvi pohod bomo šli sredi marca in sicer iz Ljubljane na Ku-

rešček. Nato bomo organizirali pohod po poteh IX. korpusa, se udeležili pohoda „Ob žici okupirane Ljubljane“, pripravili streljanje z vojaško puško ter organizirali pohod ob dnevu Borca v Beli krajini.

Vendar to ni vse naše delo, saj bomo vseskozi sodelovali pri vseh akcijah, katerih namen je ohranjanje in oživljanje tradicij narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije.

— A.C. —

Mladi poslušajo pričevanje o partizanskih radiodelavnicah.

Pohodniki na Partizanski magistrali.

Predlog letnega programa za DS

V ponedeljek je bila v Iskrini stolpnici v Ljubljani skupna seja izvršilnih organov DS SOZD Iskra. Razlog za to sejo je bila obravnava predloga letnega programa SOZD Iskra za leto 1982 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz samoupravnega sporazuma o temeljnih planov SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981-85. S seje povzemamo nekaj misli:

Že v lanskem juniju je DS SOZD Iskra sprejel sklep o pripravi plana za leto 1982, sprejel pa je tudi rokovnik, po katerem naj bi bil plan za letošnje leto sprejet že do konca lanskega leta. Zaradi objektivnih razlogov kot je bilo rečeno pa se je priprava tega plana zavlekla tako, da ga obravnavamo šele zdaj.

Osnovna značilnost letošnjega plana je gotovo že v njegovi strukturi. Letošnji plan namreč ne zajema le napovedi za letošnje leto, ampak zajema tudi ukrepe za doseganje plana. Povedano je bilo, da je največji problem pri tem gotovo zunanjetrgovinska bilanca, oz. izvozno devizna bilanca, saj je bil plan izvoza usklajen šele na zadnjem kolegiju glavnih direktorjev DO SOZD Iskra prejšnji teden. Na tem področju je bilo

namreč potrebno vskladiti zahtevnejše družbe in Iskrine potrebe želje. Visoke izvozne zahteve Iskrine same so seveda nujen pogoj za njegovo gospodarsko življenje.

Predlog plana sicer predvideva celotno SOZD rast celotnega prihoda kar za indeks 133,4, prav za toliko 133,6 — pa tudi rast materialnih stroškov. Amortizacija naj bi po predvidevanjih porasla za indeks 158,3, medtem ko bo dohodek posredni za indeks 131,7, bruto OD pa za indeks 127,9. Čisti dohodek se bo povečal za indeks 130, akumulacija pa za indeks 135,4.

Pri teh, osnovnih kazalcih je treba opozoriti tudi na problemska področja. Tu mislimo predvsem na zaposlovanje, saj indeks presega družbeno dogovorjenega in na rast investicij, saj so ambiciozno zastavljene, pri čemer pa se zastavlja vprašanje, ali so sprejemljive izkušnje na tem področju pričakovanja take rasti tudi realna.

V nadaljevanju seje so delegati izvršilnih organov DS SOZD Iskra poslušali še poročilo o delu odbora usklajevanja letnega programa, ki ga je pripravil odbor za razvojno-raziskovalno dejavnost. Sicer pa so o vseh področjih predlogih in problemih razpravljali delegati DS SOZD Iskra na seji, ki je bila v četrtek, 25. t.m. in tudi sprejeli ustrezne sklepe.

S sklepnega razgovora delovnih skupin CK ZKS v sejni sobi Iskre Telematika. Uvodne besede je podal sekretar Zdravko Krivina. Opozoril je na premajhno učinkovitost delovanja gorenjskih komunistov.

OBISK AVSTRIJSKE DELEGACIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nega obiska je bil namenjen ogledu dela proge Divača-Koper z dispečerskim komandnim centrom v Hrpeljah. Enotna elektrificirana proga Divača-Prešnica-Koper je ena izmed treh prog, ki povezujejo Koper z Jesenicami. Drugi dve sta še odsek glavne dvotirne elektrificirane proge Zagreb-Ljubljana-Sežana in enotna glavna proga Jesenice-Nova Gorica-Sežana. Po dosedanjih razpoložljivih podatkih je maksimalni izkoristek propustne moči 80%. To pomeni, da je mogoče brez dodatne posodobitve na najbolj kritičnih odsekih vpeljati še 14 vlakov. Ob posodobitvi pa bi se propustna moč glede na sedanji promet povečala za 24 vlakov.

Kako pomembna je modernizacija tako koprškega kompleksa, ki ga je v izredno dobrem sodelovanju med uporabnikom — ŽG Ljubljana in izvajalcem — Avtomatiko, opravila omenjena delovna organizacija, kot celotne in hkrati najkrajše poti med luko Koper in državno avstrijsko mejo, povedo tudi podatki o prevozu premoga namenjenega Avstriji, oz. Bavarski. Do leta 1990 bo po predvidevanjih srednja Evropa potrebovala dodatnih 10 milijonov ton premoga, ki naj bi ga uvozili iz prekomorskih dežel. O izbiri luke in prevoznih poti pa

bo odločala opremljenost luke s tovornimi vozili in zadostne zmogljivosti zalednih povezav.

V samem centru so si gostje ogledali poslovalnico odbora ŽG Ljubljana. Jožeta Slokarja, Alojza Bezjaka, vodilnih delavcev Avtomatike z izrednim zanimanjem ogledali potek delovanja daljinskega vodenja železnice, ki je sistem MIN-30 za avtomatsko sledenje in vodenje vlakov na osnovi vlakovnih števil, ki predstavlja modularno razširitev teleinformacijskega sistema za daljinsko vodenje naprave za plinsko-gretno kretnic. Le-te v okviru celotnega sistema pripomorejo k še večji varnosti in nemotenemu poteku prometa tudi v zelo slabih vremenskih pogojih, ko temperatura zdrsnje postane ničlo.

Pohvala in navdušenje, katero je bilo razbrati iz njihovih besed, ponoven dokaz priznanja domačim strokovnjakom in spodbuda tako za nadaljnje razvojno delo, kot za nastop izven naših meja. To pa bo možno le ob skupnem planiranju in dogovarjanju o bodočem razvoju in vsklajevanju potreb železnice in možnosti celotne domače industrije.

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloga v Iskrini, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasnih projektno zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združenju v SOZD objavljali sprostne sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tista, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskrini. Objavljali bomo tudi razpisa za vodilna in vodstvena dela in naloga. V glasilu, ki izhaja ob potkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo pripadle k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA TELEMATIKA

TOZD ATC

1. Vodja materialnega poslovanja
Pogoji: višja šola ekonomsko-komercialne ali organizacijske smeri, 5 let delovnih izkušenj.
2. Več čistilk za čiščenje proizvodnih in pisarniških prostorov
Pogoji: končana ali nedokončana osnovna šola, starost nad 18 let.
Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismena prijave z dokazili pošljite v 15 dneh na naslov: Iskra Telematika, Kadrovska služba, Savska loka 4, Kranj.

Predkongresna in predvolilna dejavnost gorenjskih komunistov

Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko je prejšnji teden pripravil sklepni razgovor delovnih skupin CK ZKS, ki so v preteklih letih obiskale vse občine na Gorenjskem z namenom oceniti stanje in problematiko ter opredeliti akcijske naloge za uresničevanje sprejetih družbenopolitičnih in družbenoekonomskih usmeritev razvoja našega samoupravnega političnega sistema ter nalog ZK. Na razgovoru so ocenili, kako uresničujejo dogovorjene naloge z obiskov delovnih skupin CK ZKS ter opredelili svojo nadaljnjo aktivnost v predkongresnem in predvolilnem obdobju. Kot gostje so se razgovora udeležili tudi člani CK ZKS Vinko Hafner, Marica Vičar in Bojan Klemenčič.

Iz konstruktivnega razgovora je bilo razvidno, da v vseh gorenjskih občinah potekajo številne aktivnosti, ki naj bi na podlagi ocene stanja začele spreminjati stvari predvsem v smislu kvalitetnejše preobrazbe družbenoekonomskih in družbenopolitičnih razmer, s posebnim poudarkom na uveljavljanju samoupravnega položaja delavca ter uveljavljanju delegatskega sistema in drugih institucij političnega sistema v vsakdanji praksi.

V tem kratkem zapisu seveda ne moremo navesti vseh konkretnosti iz gorenjskih komunistov. Na kratko bomo izpostavili le problematiko, s katero se ukvarjajo komunisti v občini Kranj. Delovna skupina CK ZKS je bila pri njih na obisku že februarja leta 1979. Takrat je bilo postavljenih veliko delovnih nalog, od nekaterih od njih še do danes niso bile dovolj uspešno opravljene. Ena med slabosti, ki zmanjšuje učinkovitost delovanja kranjskih komunistov, je njihova pomanjkljiva akcijska usposobljenost. Tudi akcijska povezanost je slaba. Usposabljanje za delovanje je razpravljano precej splošno, saj osrednje oblike izobraževanja trajajo predolgo. Morda bi morali dati več poudarka funkcionalnemu izobraževanju komunistov pred konkretnimi nalogami.

Kranjski komunisti so poudarili tudi probleme na področju bančništva, ki naj bi nekaj odgovorov za reševanje le-teh. Plani bank niso usklajeni s plani delovnih organizacij, oz. tako imenovane „baze“. Plani delovnih

organizacij so nerealni, zanašajo se na sredstva bank, ki jih ni.

Pojavljajo se tudi vprašanja samoupravne organiziranosti in razvoja samoupravljanja v delovnih organizacijah ter vprašanja razvoja delegatskega sistema. Delegati na sestanke še vedno prihajajo s stališči poslovnih organov, ne pa s stališči svoje samoupravne in družbenopolitične baze. Obravnavana gradiva so silno zapletena in preobsežna. In podobno.

Prizadevanja se odvijajo tudi na področju zaposlovanja, kjer je problematična predvsem strukturalna nezaposlenost — ponudba dela je drugačna od ponudbe iskalcev zaposlitve. Večjih premikov na področju združevanja dela doslej ni bilo. Prav tako nereseno je tudi vprašanje nagrajevanja po delu in rezultatih dela. Še vedno se pojavljajo težnje po uravnolovki, preveč je povpraševanja po administrativnem delu, proizvodno delo pa še vedno nima ustrezne veljave.

Ob obisku delovne skupine CK ZKS pred tremi leti v Kranju sta bili še posebej izpostavljeni tedaj izrazito aktualni vprašanja preskrbe prebivalstva in zagotavljanja pogojev za razvoj usmerjenega izobraževanja. Prav na teh dveh področjih so bili kasneje doseženi pomembni premiki in uspehi.

Z dobro organizacijo so bile ustvarjene večje blagovne rezerve in s tem boljša založenost trgovin in preskrba prebivalstva. To je pri ljudeh ustvarilo pozitiven občutek, da nekdo ukrepa zanje in, da smo sposobni

reševati probleme na tem, pa tudi drugih področjih. Še več bi se dalo napraviti na področju malega gospodarstva in na področju energetike.

Organizacijsko in operativno so kranjski komunisti za nove naloge zdaj boljše pripravili. Preskrba v OZD poteka brez večjih motenj, le deviznih sredstev občasno primanjkuje. Preskrba prebivalstva poteka normalno, cene so zadržane. Aktivnosti potekajo tudi na področju razvoja usmerjenega izobraževanja. Aktualna so predvsem prizadevanja za razširitev zmogljivosti (novi šolski prostori ipd.) kar zahteva precejšnja materialna vlaganja. Še vedno ni izpeljana reorganizacija Iskrine TOZD Računalniki, tako da aktivnosti tečejo tudi na tem področju. Sicer pa je v Kranju trenutno največja aktivnost okrog priprav na volitve.

Dejstvo je, da kranjske komuniste okupira veliko problemov. Zares učinkovito jih bodo lahko reševali le v tesni povezavi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in vsemi delovnimi ljudmi in občani Kranja.

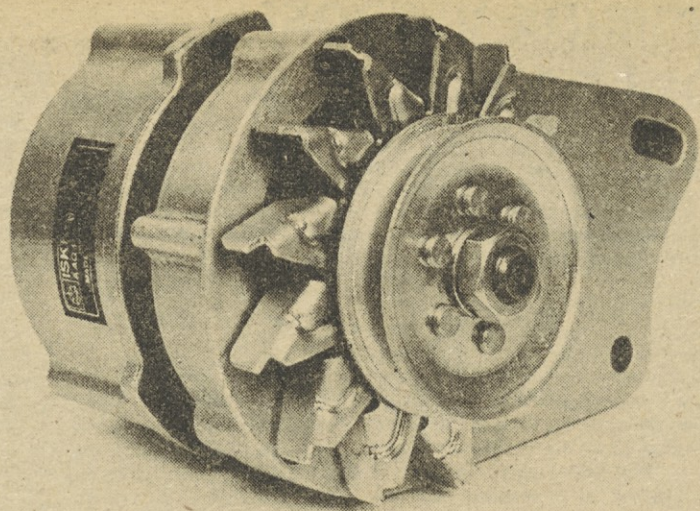
Kazimir Mohar

DO AVTOELEKTRIKA TOZD INŠTITUT

Veliki razvojni načrti

Mnogokrat se srečamo z vprašanjem, kako bodo zaostreni pogoji gospodarjenja, ki jih še posebej v zadnjem času močno občutimo doma pa tudi v svetu, vplivali na izvajanje raziskovalno-razvojnih nalog v Iskrini — Avtoelektriki v Novi Gorici. Ko so v TOZD — Inštitut za avtoelektriko pripravljali plan razvojnih nalog za letošnje leto, so seveda naleteli na vrsto ovir prav v zvezi z zaostrenimi gospodarskimi pogoji, zato so sklenili, da bo razvojna dejavnost v prvi vrsti usmerjena v razvoj tistih izdelkov, ki bodo omogočali večji izvoz in boljši dohodek ter seveda nadomeščajo uvozne izdelke.

Poglejmo sedaj glavne smernice razvojnih nalog po posameznih proizvodnih področjih, z upoštevanjem

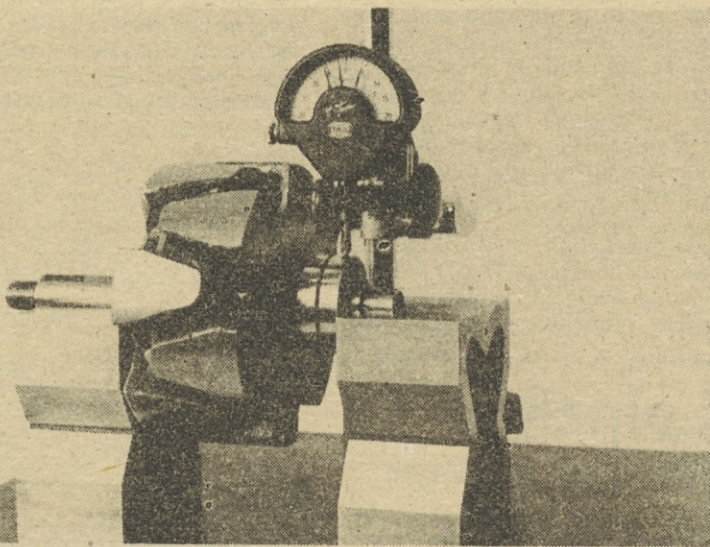
Tak je alternator v avtomobilih Jugo 45.

svetovnih razvojnih tendenc o zmanjšanju teže posameznih izdelkov in zahteve o kakovosti in zanesljivosti izdelkov.

Razvoj zaganjalnikov za osebna vozila se bo odvijal v skladu s smernicami, ki so že bile sprejete. Novi zaganjalniki z oznako AZF bodo s čelnim kolektorjem in žičnim navitjem ter skrajšane izvedbe. Podobne konstrukcije bodo tudi zaganjalniki z oznako AZD in AZF, to pa bo omogočilo poenotenje konstrukcij in tehnoloških postopkov. Pospušeno bodo delali na razvoju zaganjalnikov, za gospodarska vozila, bo v prvi vrsti nadaljevanje razvoja in izdelava vzorcev zaganjalnikov z oznako AZL, ki gredo na motorje za težja gospodarska vozila. Po osvojitvi novega rotorja za zaganjalnike AZJ pa bodo izdelali vzorce zaganjalnikov za homologacijo pri zunanjih kupcih. Prav s to izvedbo je pričakovati bistveno povečanje izvoza zaganjalnikov.

Več razvojnega dela bodo vložili tudi v področje elektromotorjev, kjer bodo razvili nove izvedbe in močnejši motor s statorskim premerom 150 mm. V okviru kooperacijske pogodbe z nemško firmo Bosch pa bodo pripravili elektromotorne hidravlične črpalke in samostojne elektrohidravlične agregate.

In kaj bo novega na področju alternatorjev? V inštitutu pravijo, da bo osvojitve nove družine alternatorjev AAK z vgrajenim elektronskim regulatorjem osnova za prodor k novim kupcem. Zato bodo nadaljevali s homologacijami novih izvedb alternatorjev ter pripravili nove vzorce zaradi zamenjave stare izvedbe in poenotenja proizvodnje.

Zahtevne meritve v TOZD Inštitut.

M. R.

POTREBNI BODO TAKOJŠNJI UKREPI GLEDE UPOŠTEVANJA RR DEJAVNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

potovo pa že v tem srednjeročnem obdobju.

Toda, mar ni pomembna tudi učinkovitost RR dejavnosti v tem okviru?

„Res je, da je tudi naša učinkovitost pri osvajanju nove proizvodnje tujnega premajhna, o čemer smo govorili na vseh posvetovanjih v zadnjih nekaj letih in predlagali izvedbo konkretnih organizacijskih ukrepov, zlasti smeri projektne organiziranosti in akcijskih nalog. Vendar pa vsega tega nismo uresničili dovolj, ne le v sferi RR dejavnosti, ampak tudi v spremembah službah (pripravi nove proizvodnje, izdelavi orodij, dokumentiranja itd.), primanjkovalo pa nam je tudi volje za poslovno tveganje.“

In kje so razlogi za to Iskrino slabotljivost?

„V veliki meri se sicer izgovarjamo na ekonomski sistem, ki v resnici ni dovolj prilagojen dinamiki in fleksibilnosti, ki jo inovacije v elektriki

terjajo. Kljub temu pa je le res, da je večina škarij in platna vendarle v naših lastnih rokah. Zato bomo morali priti do položaja, ko se bomo zares vsi ves čas trdno zavedali, da je Iskra svoj razvoj dosegla predvsem in tudi zaradi aktivnega odnosa do lastnega RR dela, in da je samo v tem ključ tudi za njeno nadaljnjo uspešnost in zlasti na njen prodor na zahtevna tuja tržišča. Skratka, gre za to, da RR dejavnosti tudi vsakodnevno posvetimo prav enako pozornost, kot jo posvečamo naporom za izvoz. Zato ima vsakršno prepočasno naraščanje vlaganj v RR dejavnost enak pomen, kot če bi naš izvoz stagniral.“

Kaj je moč storiti na ravni poslovnih in strokovnih struktur zdaj takoj?

Prav je, da vse samoupravne, družbeno-politične in poslovne strukture v Iskrini na to opozorimo sedaj, ko je še dovolj zgodaj, da lahko le-te sprejemo tudi takojšnje ukrepe za izboljšanje stanja v tem pogledu.

Mak

Temelji razvoja sistema samoupravnega obveščanja v DO Telematika

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

OBVEŠČANJE V ZDRUŽENEM DELU JE DOBIL MOČNO POLITIČNO PODPORO

Aktualna družbenopolitična stališča do področja razvoja obveščanja temeljijo na splošnem in drugih zakonskih načelih, ki si ogledimo le na kratko:

Samoupravna socialistična družbena vzdeva omogoča presežanje odtujenosti družbenega odločanja od delovnih ljudi in oblikovanje s tem vzpostavlja pogoje za uveljavljanje takšnih družbenih odnosov, v katerih delovni ljudje odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela, o dohodku, ki ga dobivajo, in s tem o celotni družbeni reprodukciji ter z uveljavljanjem delegatskih odnosov v okviru družbenopolitičnega sistema o vseh vprašanih življenja in razvoja družbe.

Nujen in pomemben sestavni del teh odnosov pa predstavljajo odnosi na področju komuniciranja in komuniciranja. Zato ustvarna

sničevanju in razvijanju samoupravnih odnosov. Pri uveljavljanju vseh bistvenih vrednosti naše družbe morajo biti naša sredstva obveščanja vztrajna in ustvarjalna. Brez predaha si moramo prizadevati, da javno obveščanje resnično ostane in obstane sestavni del političnega sistema socialističnega samoupravljanja, da izraža njegov družbeni značaj, demokratičnost in utemeljenost v delavskem razredu in narodu.

Zveza komunistov si mora prizadevati, da bo delavcem zagotovljeno resnično, popolno, pravočasno in razumljivo obveščanje o vseh stvareh, ki so predmet njihovega odločanja in orientacije v samoupravnem delovnem okolju. Prav tako si mora prizadevati za njihovo enakovredno vključevanje v sistem obveščanja, kajti družbeni razvoj mora potekati na podlagi njihovih resničnih interesov, stališč in potreb ter ob njihovem ustvarjalnem oblikovanju sveta okrog sebe.

STALIŠČA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Pobudnik razvoja samoupravnega obveščanja v združenem delu je že več let Zveza sindikatov Slovenije. Z različnimi akcijami (n.p. »Tisoč delavcev — sodelavcev«) si prizadeva za izboljšanje stanja na tem področju. Septembra lani je republiški svet ZSS sprejel Stališča o razvoju in dograjevanju sistema obveščanja v združenem delu ter o vlogi in nalogah organizacij in or-

ganov Zveze sindikatov Slovenije na tem področju.

Prav je, da se s temi stališči, ki so na nekaterih mestih končno zelo konkretna in pomenijo močno politično podporo organizatorjem obveščanja v združenem delu, na tem mestu podrobneje seznanimo. (Kompletne stališča so objavljena v Sindikalnem poročevalcu Delavske enotnosti, št. 40, 8. 10. 1981).

OBVLADOVANJE OBVEŠČANJA

Prednostna naloga pri razvijanju takega celovitega sistema obveščanja, ki bo izhajal iz potreb in interesov delovnih ljudi, je podružljanje, oz. samoupravno obvladovanje produkcije in posredovanja vseh podatkov in informacij v združenem delu: Da bi preprečili odtujevanje, zapiranje in izkrivljanje obveščanja in, da bi hkrati konkretizirali odgovornost sindikatov za razvoj takega obveščanja, ki bo omogočilo učinkovito samoupravljanje, republiški svet poziva organizacije zveze sindikatov, naj se aktivneje vključijo v prizadevanja za hitrejši razmah in obvladovanje obveščanja v združenem delu. To naj bi uresničili prek odborov za obveščanje, ki kot družbeni organi na ravni delovne organizacije vodijo politiko celovitega obveščanja in nadzorujejo njegovo izvajanje. V odbor za obveščanje naj osnovne organizacije zveze sindikatov oz. njihove konference kandidirajo delegate

vseh TOZD, delegate družbenopolitičnih organizacij in delegate uredništva, oz. službe za obveščanje. Na ravni SOZD pa naj se konference osnovnih organizacij zveze sindikatov dogovorijo za koordinacijski odbor za obveščanje.

Organizacije zveze sindikatov naj bi ob sodelovanju drugih družbenopolitičnih organizacij in večji angažiranosti strokovnih in poslovnih delavcev postale tak pobudnik in dejavnik boljšega obveščanja v organizacijah združenega dela, da bi zveza sindikatov uresničevala tudi družbeno vlogo izdajatelja glasil v organizacijah združenega dela. Ob tem pa se bodo organizacije zveze sindikatov zavemale tudi za zagotavljanje in razvijanje gromotnih podlag za to področje.

Vzporedno z dograjevanjem zakonskih podlag za te spremembe je treba določiti tudi samoupravne splošne akte. Izdajatelj-ska razmerja in pristojnosti odborov za obveščanje morajo najti ustrezno mesto v pravilnikih o obveščanju. Prav tako je treba v pravilnikih o obveščanju opredeliti razmerje med odbori za obveščanje kot družbenimi organi in uredništvu, so izvršilna telesa odbora in delujejo kot strokovno—posvetovalni, oz. izvedbeni organi pri urejanju sredstev obveščanja (zlasti glasil).

(Se nadaljuje)

Socialna varnost sloni na delu

iz razprav na tretji konferenci ZSS

Delegati in gostje na 3. konferenci Zveze sindikatov Slovenije so v razpravah potrdili predlagana stališča in usmeritve. Številni razpravljalci so kritično opozarjali na pomanjkljivosti in slabosti v uresničevanju socialne politike in pri delu sindikatov na tem področju. Posamezne razprave bodo koristile tudi njihovim avtorjem in njihovemu okolju, saj so dobre ocene stanja in tako dobro izhodišče za politično in strokovno akcijo.

HUMANIZACIJA DELA

Področje, ki je bilo v pripravah na 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije najbolj izpostavljeno, je humanizacija dela z vidika zdravstvenega varstva, varstva pri delu in varstva invalidov. Zato je tudi velika večina razpravljalcev na konferenci posvetila prav tej temi največ časa in skorajda ni bilo referata, ki ne bi vseboval tega področja.

Taj temi so številni razpravljalci namenili toliko časa zato, ker je humanizacija dela v vseh svojih razsežnostih bistveni razredni smoter samoupravne socialistične družbe, osvobodilna človeka in dela ter pomemben pogoj za povečanje družbene produktivnosti dela in socialne varnosti delavcev. Njen cilj je ustvarjanje takih delovnih pogojev, ki bodo omogočili uveljavljanje delavca kot ustvarjalne in svobodne osebnosti ter ohranjanje njegovih delovnih sposobnosti. Zato je humanizacija dela ena izmed bistvenih nalog sindikatov.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Delegati, ki so razpravljali o zdravstvenem varstvu delavcev, so večinoma opozarjali na pomen preventivnega zdravstvenega varstva s posebnim poudarkom na medicini dela. Tako je Jelka Erziz iz Kranja med drugim dejala: „Dispanzer za medicino dela mora skrbeti za povezavo vseh drugih vej medicine, ki lahko prispevajo k boljšemu delovanju obratne ambulante, predvsem k njenemu preventivnemu delovanju.“

Opozorila je, da so obratne ambulante financirane iz skladov skupne porabe in torej delajo le, če je v njih kaj denarja. Zato bi veljalo tudi pri obratnih ambulantah uveljaviti svobodno menjavo dela, da bi bilo osnovno zdravstveno varstvo financirano iz za to dogovorjenih programov skupnosti za zdravstveno varstvo.

O zdravstvenem varstvu je razpravjal tudi Anton Simonič iz mariborske Elektrokovine. V zvezi z bolniškim staležem je predlagal, da bi v samoupravni sporazum o pravicah zavarovancev vnesli določilo: „Če je bolniku v 30 dneh prekinitven bolniški stalež in se v 15 dneh spet vrne v stalež zaradi iste bolezni, naj prevzame nadomestilo za osebni dohodek skupnost zdravstvenega varstva iz sredstev za osebne dohodke zdravstvenih delavcev. S tem bi onemogočili manipulacije zdravstvenih delavcev s staležem do 30 dni, ki ga prekinitveno za en dan ali za nekaj dni, da bi s tem nadomestila prevzeli na TOZD, v kateri dela oboleni delavec.“

V razpravi s področja zdravstvenega varstva je sodeloval tudi dr. Samo Modic iz zavoda za medicino dela. Opozoril je, da 13 slovenskih občin še vedno nima dispanzerjev medicine dela in tako tamkajšnji delavci nimajo ustreznega zdravstvenega varstva.

VARSTVO INVALIDOV

Večina razpravljalcev o problematiki varstva invalidov je potrdila in podprla temeljne opredelitve v stališčih in usmeritvah konference. Menili so, da bi bilo treba sistem invalidskega zavarovanja tako dograditi, da bo predvsem povečal odgovornost in zainteresiranost organizacij združenega dela za preprečevanje invalidnosti. Jože Štrukelj iz Iskre Avtoelektrike, delegat iz Nove Gorice je govoril o zaposlovanju invalidov. Čuti se zapiranje temeljnih organizacij, zato so težave OZD pri premeščanju invalidov na druga mesta še večje. Zaposlovanje v invalidskih delavnicah pa neugodno vpliva na psihično počutje teh delavcev. Predlagal je reševanje problematike s preventivno dejavnostjo, s preventivnim zdravstvenim varstvom. Sistemsko je treba urediti krepitev medicine dela in izvajanje vseh preventivnih aktivnosti.

Delovne, oz. temeljne organizacije naj bi določile dela in naloge za invalidne osebe. Skrbele naj bi tudi za usposabljanje in prekvalifikacijo delovnih invalidov.

Tudi sindikalne organizacije naj sodelujejo pri premeščanju invalidov. Jože Štrukelj je opozoril tudi na problem zaposlovanja mladostnikov z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Ta populacija ni vključena med invalide. Zato bi jim morali s polnoletnostjo zagotoviti vsaj status invalidne osebe, ne glede na začetek invalidnosti. Delovne organizacije, ki bi zaposlovale te ljudi, naj bi oprostili določenih dajatev.

Anamarija Pavlovič iz Kranja je med drugim povedala, da invalidnosti ne moremo odpraviti le z varstvenimi ukrepi. Prav tako pri uvajanju nove tehnologije ne moremo točno predvideti, kakšne bodo posledice za zdravje delavcev.

Konkretna priprava na ustanovitev invalidskih delavnic so že stekle, vendar niso bile izpeljane do konca. Tako v Kranju še vedno nimajo ustrezne ustanove za bolj sistematično in učinkovito reševanje problematike invalidov.

Delegat Martin Muršič je predlagal, da je treba invalide usmeriti v poklice, ki so gospodarstvu potrebni, invalidi pa jih lahko upravljajo, spodbuditi raziskovalno in inovacijsko dejavnost na področju invalidske problematike, urediti nove oblike zaposlovanja invalidnih oseb z ustanovitvijo

ZAPOSLOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Predsednik zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije Igor Ponikvar je poročal, da so letni načrti zaposlovanja, ki jih usklajujemo v samoupravnih interesnih skupnostih za zaposlovanje, usklajeni z občinskimi resolucijami, ki predvidevajo 2,5 % rast družbenega proizvoda in 1 % rast zaposlovanja. Prepočasni pa v občinah podpisujejo sporazume o teh načrtih, saj jih je doslej podpisala komaj četrtina slovenskih organizacij združenega dela; napovedujejo, da bodo letos zaposlile 70 % delavcev s kvalifikacijo od 3. stopnje navzgor. Če bo to uresničeno, se bo delež kvalificiranih delavcev v združenem delu povečal na več kot 62 %. Opozoril pa je, da bo imelo možnost zaposlitve okrog 4.500 pripravnikov (lani 6.000). Po stanju od decembra lani je iskalo zaposlitev 13.351 ljudi, med njimi okrog 4.000 takih oseb, ki jih je težje zaposliti.

Igor Ponikvar je menil, da bo z uresničevanjem in trajnim spremljanjem izvajanja sprejetih dogovorov možno še letos zmanjšati število nezaposlenih oseb. Pravilna je tudi usmeritev 3. konference Zveze sindikatov Slovenije, da si moramo prizadevati za produktivno zaposlitev vsega naravnega priliva do konca tega srednjeročnega obdobja — akcija, ki je gotovo naslovljena na celotno združeno delo.

Branko Florjančič, predstavnik republiške konference ZSMS, je poudaril, da je zaposlovanje področje, ki določa življenjsko perspektivo mladih ljudi. Zato tudi ZSMS podpira prizadevanja sindikatov za ustvarjanje pogojev za polno zaposlenost prebivalstva in z tiste aktivnosti, ki zagotavljajo enakopraven položaj brezposelnim osebam. (Dalje prihodnjic)

invalidskih delavnic, vključiti invalide v vse delegatske tokove itd.

VARSTVO PRI DELU

Jože Kuhar iz Trebnjega je menil, da poškodbe pri delu niso zgolj naključne in, da vemo, da ima vsaka nesreča svoj specifični vzrok, ki ga lahko odkrijemo in tako preprečimo druge nesreče. Za izvajanje varstvenih ukrepov morajo obstajati posebne službe za varstvo pri delu. Te naj bodo organizirane tako, da bodo v njih zaposleni delavci lahko usmerjali delo tako, da bi z uporabo sodobnih tehničnih, zdravstvenih, socialnih, psiholoških, vzgojnih, organizacijskih, pravnih in drugih ukrepov preprečevali in odvrčali vzroke poškodb in zdravstvenih okvar pri delu.

Delegat Konrad Pavli iz zveze društev invalidov je podprl stališča sindikatov o vprašanih varstvu invalidov in sicer: „Družbenopolitične in samoupravne interesne skupnosti morajo spodbujati zaposlovanje delovnih in drugih invalidov z različnimi olajšavami in z zagotavljanjem ugodnejših delovnih razmer in poslovanja takih organizacij združenega dela. To velja tudi za delo posebnih invalidskih delavnic, če invalidnim osebam drugače ni mogoče zagotoviti dela.“

KS ZSMS ŠIROKE POTROŠNJE

Obravnavali so predlog gospodarskega načrta

Podobno, kot odbor delavskega sveta Široke potrošnje za gospodarjenje na seji 16. februarja, je tudi koordinacijski svet ZSMS v Škofji Loki obravnaval predlog gospodarskega načrta Široke potrošnje za letošnje leto. Na sestanku, ki je bil v sredo, 17. februarja, so se mladinci dogovarjali tudi o bližnji programski volilni konferenci.

Ob pregledovanju predloga gospodarskega plana Široke potrošnje za letošnje leto, so mladi predvsem menili, da so ugotovitve odbora za gospodarjenje pravilne. Predvideni indeksi rasti v letošnjem letu so previsoki, vendar bi bilo potrebno plan kljub vsemu izpolniti v kar največji možni meri.

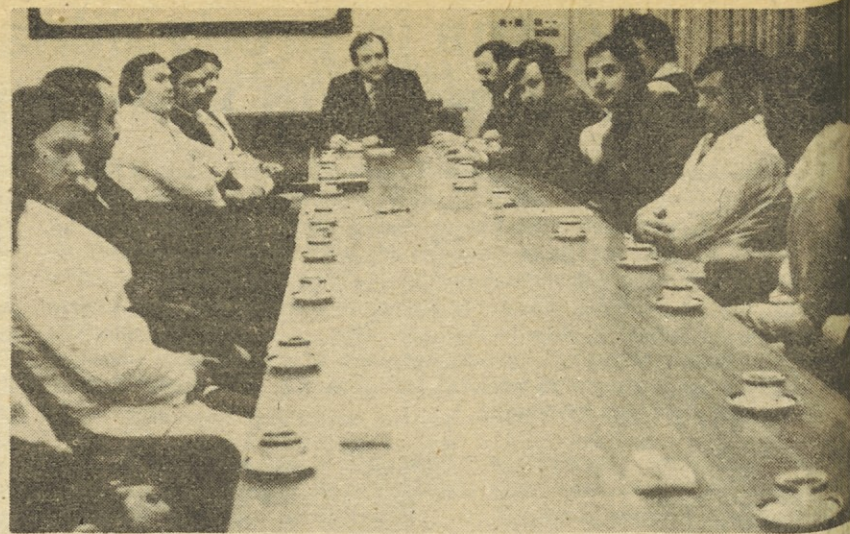
Ob tem pa je potrebno nemudoma pregledati in razčistiti nekatere odnose v Široki potrošnji, ki dolgoročno in kratkoročno ne sodijo v dogovorjeni okvir združevanja v delovno organizacijo. Stališče, da je potrebno delo vseh članom kolektiva Široke potrošnje zagotoviti tudi s solidarnostnim prenašanjem dela programov — še zlasti v konjunkturnem obdobju — je bilo namenjeno prav obnašanju TOZD Montaža iz Spodnje Idrije. Ob velikih težavah z iskanjem primernih proizvodnih pro-

gramov kar dveh temeljnih organizacij (v Sežani in na Vrhniki), je seveda težko razumljivo odpiranje novih obratov idrijske temeljne organizacije. S stališčem, da je treba najprej izkoristiti že obstoječe kadrovske in materialne zmogljivosti v Široki potrošnji, name-rava delegat ZSMS podobno kot odbor za gospodarjenje seznaniti tudi delavski svet delovne organizacije in zahtevati ustrezne ukrepe.

V nadaljevanju sestanka so se mladi seznanili s trenutnimi informacijami o poslovanju Široke potrošnje in se dogovorili o sklicu programsko-volilne konference. Ta bo predvidoma marca, aprila, kraj še ni določil, najverjetneje pa naj bi se mladi zbrali na dvodnevnem srečanju izven rednega delovnega časa. Po sprejetem dogovoru naj bi poleg sprejemanja delovnega programa izvolili tudi novo mladinsko vodstvo in pritegnili predavatelja, ki bi jih seznanil z aktualnimi dejavnostmi ZSM Slovenije.

Podrobnejše informacije bomo posredovali v zapisu s prihodnjega sestanka, ko naj bi bili znani že tudi kandidati za novo vodstvo ZSMS Široke potrošnje in kraj letošnje konference.

Stane Fleischman

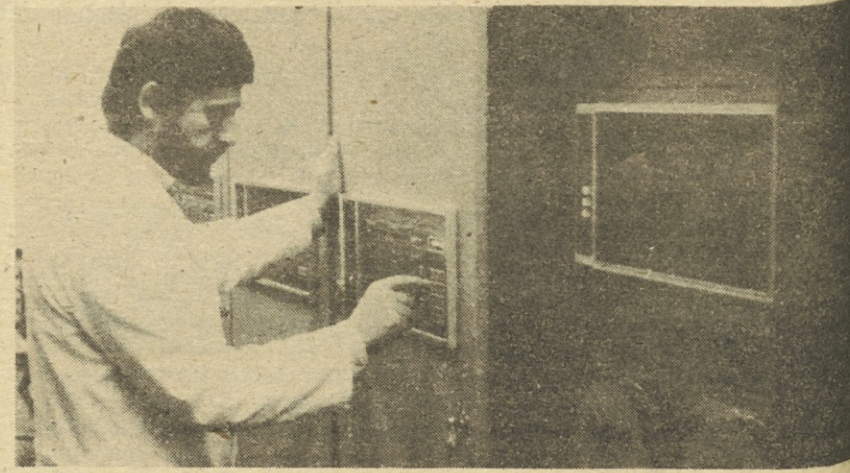
Ustvarjalcem novega računalnika je čestital direktor TOZD ATC Anton Demšar.

TOZD ATC

Prvi procesni računalnik za Metaconta 10-CN

V TOZD ATC so izdelali prvi procesni računalnik, ki služi za krmiljenje telefonske centrale Metaconta 10-CN. Ob tem pomembnem uspehu, ki je v veliki meri plod lastnega znanja, so delavci, ki imajo zanj največje zasluge, pripravili manjšo slovesnost, ki pa je bila velika po svoji vsebini.

oprema, na kakršno pa spričo pomanjkanja deviznih sredstev in omejenih uvoznih možnosti niso mogli računati. Tako so se delavci TOZD ATC znašli tudi na tem področju. Usposobili so lastne ljudi, da so sami napravili potrebno opremo, ne sicer hitro, vendar pa — vsaj trenutno kaže tako — dovolj kvalitetno. Pomembno vlogo so odigrali tudi Iskrini kooperanti in

Novi procesni računalnik za krmiljenje telefonske centrale Metaconta 10-CN.

Gre za računalnik tipa 1602, kakršnih imajo v letošnjem proizvodnem planu še 10. Vanj je vložena veliko domačega znanja in materiala. Nekatere njegove enote so tehnološko izredno sodobne in zahtevne, tudi v primerjavi s svetovnimi dosežki (konkretno: magnetni bobni). Vsa mehanska oprema je bila uspešno izdelana v TOZD TEA. Potrebna orodja je v zelo kratkih rokih in pravočasno izdelala TOZD Orodjarna. Na elektronskih enotah so vgrajene profesionalno zelo zahtevne komponente. Tiskano vezje je dvostransko in večslojno. Izdelano je v TOZD ATC, ob sodelovanju z Donitom iz Medvod.

Za kontrolo tega računalnika bi bila potrebna izredno draga uvožena

služba za kooperacije, ki so poskrbeli, da je bilo čimveč delov izdelanih doma.

Tako razvojno, tehnološko kot proizvodno je ta računalnik rezultat dela Iskrašev. Pomeni nov pomemben uspeh za TOZD ATC in vso kranjsko Iskro, hkrati pa pomemben korak k uresničevanju družbene zahteve po zamenjevanju tujega znanja z domačim.

Prejšnji teden so se v sejni sobi TOZD ATC zbrali vsi ustvarjalci novega računalnika. Čestital jim je novi direktor TOZD ATC Anton Demšar. Poudaril je pomembnost dogodka, ki mora pomeniti spodbudo pa tudi obveznost za nadaljnje delo, saj veliko nalog na tem področju še ni uresničenih.

Priča smo bili zelo zdravemu razgovoru, ki se je razvil med prisotnimi. Na kratko ga povzemamo:

Kot že omenjeno, nameravamo v TOZD ATC letos napraviti še 10 računalnikov tipa 1602. Vendar se še vedno srečujejo s pomanjkanjem ustreznih kadrov in naprav, še posebej na področju kontrole. Kljub temu menijo, da bodo načrtovano proizvodnjo uspešno izpolnili, če bo le na voljo dovolj materiala.

Doseči je treba še boljše organiziranost in povezanost v celotni proizvodni verigi ter večjo angažiranost in odgovornost na vseh področjih. Skupina, ki je uresničila računalnik 1602, je drugim skupinam, ki se ukvarjajo z drugimi projekti, lahko za zgled. Izkazalo se je, da uglašena ekipa, ki ve kaj hoče, lahko v rokih doseže velike uspehe. Tak način dela mora pomeniti izziv drugim, da bi ga posnemali.

Če bi že na začetku rekli, da za izdelavo računalnika ni na voljo ustrezne opreme in bi čakali, da le-ta pride, bi računalnika verjetno še ne bilo. Ker pa so se delavci znašli in z veliko dobre volje marsikatero stvar napravili „na roko“, je računalnik zdaj tu.

Vsi se moramo zavedati, da nas edino opisana vsestranska angažiranost, samoiniciativa in lastno znanje lahko izvlečejo iz sedanjega zahtevnega gospodarskega položaja. Delavci TOZD ATC so se tega očitno dovolj zgodaj zavedli in v tem smislu so nam lahko za zgled. Kazimir Mohar

Leipzig

— spomladanski tehnični sejem

Pariz

— mednarodni sejmi elektronskih sestavnih delov

Hannover

— mednarodni tehnični sejem

V mesecu marcu in aprilu so odprti nekateri mednarodni sejmi v Evropi, ki so pomembni tudi za delavce Iskre, zato je pričakovati, da se bo precej delavcev Iskre teh sejmov tudi udeležilo.

Z smislu racionalne izrabe delovnega časa ter kar najmanjše odsotnosti organiziramo tudi letos „ZRAČNI MOST“ med Ljubljano in sejemskimi mesti v času trajanja sejmov. Za prevoz bomo uporabili Iskrino letalo.

Posamezni sejmi so v času:

LEIPZIG od 14. 3. do 20. 3.
PARIZ od 1. 4. do 7. 4.
HANNOVER od 21. 4. do 28. 4.

Glede na možnosti in naše potrebe bo letalo predvidoma poletelo vsak dan v času sejma iz letališča Brnik ob 6,30 in se zvečer vračalo iz Leipziga, Pariza, Hannovera med 19,30 in 20. uro po lokalnem času. Dnevni polet bo zagotovljen v primeru, ko bodo za posamezen polet prijavljeni najmanj štiri potniki, pri maksimalni kapaciteti osem potnikov.

Cene poletov:

Leipzig 10.500,00 din na osebo
Pariz 14.000,00 din na osebo
Hannover 12.500,00 din na osebo

V ceni so zajeti stroški prevoza ter letališke in postajalne takse. Vsak potnik, ki se bo na potovanju zadržal več kot en dan, si mora sam zagotoviti prenočišče.

Zaradi pridobitve ustenih dovoljenj, uskladitve terminov in kapacitet vas prosimo, da vaše potrebe po potovanju na navedene sejme sporočite najmanj pet dni pred potovanjem na telefon 213-213, int. 31-54 ali 222-105 Maji Černe, kjer dobite tudi ostale potrebne informacije.

Keramika lani nad pričakovanji

Sanacijski program je za leto 1981 predvideval poslovanje brez izgube, ob določenem vlaganju sredstev za manjšo obnovo opreme. Pričakovanja smo v celoti dosegli, saj je večina

zaposlenih sprejela večje obveznosti pri delu in s tem omogočila učinkovite ukrepe pri organizaciji dela ter pozitivno poslovanje.

Ker smo o vseh uspehih in problemih poslovanja v letu 1981 že poročali, podajamo danes nekaj števil iz zaključnega računa.

	real. 80	R 81	IND R 81 R 80
celotni prihodek		55.011	101.767
porabljena sredstva	37.190	55.396	149
dohodek	17.820	46.370	260
čisti dohodek	9.690	33.572	346
brutto OD	21.539	28.530	132
ostanek čist. doh.	—	3.892	8—
dohodek na delavca	96	274	285

Spriču zaostrenih gospodarskih razmer so dosežki še toliko več vredni. V kolektivu pa ne pretiravamo z razpravami o letu 1981, temveč se bolj posvečamo nalogam v letu 1982. To leto bo za nas še težje kot leto 1981, saj delamo tudi na leto dni starejši, že iztrošeni in odpisani opremi.

Plan za leto 1982 je zelo optimističen in ob skladni realizaciji rekonstrukcij opreme in pravočasni dobavi potrebnih proizvodnih orodij, uresničljiv.

Celotni prihodek in proizvodnja sta v planu 1982 za 50% večja kot leta 1981. V približno takih procentih rasti bodo naraščale tudi druge ekonomske kategorije. Ker se več kot 50% naše proizvodnje izvažata na zahtevne zahodne trge, je učinkovito obvladovanje kvalitativnih problemov bistvenega pomena za našo uspešnost. Na kvaliteto pa poleg človeškega faktorja deluje direktno še slaba oprema, devizna problematika, ki povzroča, da potrebni surovini iz tujine ne moremo pravočasno in učinkovito kontrolirati in po potrebi tudi zmanjšati.

V planu leta 1982 imajo poleg proizvodnih pomembno mesto tudi razvojne naloge. Najvažnejše so:

- nadaljevanje razvoja in proizvodnje ohišij za mikroelektronska vezja
- osvajanje zahtevnejših substratov za hibridna vezja (2"x2")

- suho stiskanje uporovnih teles, kar takoj po realizaciji pomeni prihranek oziroma pocenitev izdelka za 50%

- razvoj in proizvodnja nizkovoltnege varistorja

- razvoj spoja kovina — keramika

- poraba odpadnih surovin v proizvodnji za manj zahtevne izdelke

Programska vsebina investicijskega programa keramika kaže na našo usmerjenost. Pri prikazu programov in njihove vrednosti je potrebno upoštevati, da bo nadaljnja rast prvih treh, oz. štirih pozicij z leti skokovito naraščala.

	v mio din
1. keramična ohišja za mikroelektroniko	59,2
2. korundna keramika (substrati)	74,4
3. spoj kovina — keramika	21,0
4. specialna keramika (JLA)	11,5
5. polprevodna keramika (varistor)	24,0
6. visokofrekvenčna keramika	48,2
7. uporovna keramika	70,0
8. tehnična keramika	90,0
9. piezo keramika	6,0
skupaj	404,3

Obseg proizvodnje bo torej po zaključku naložbe, s katero moramo pričeti najkasneje v začetku leta 1983, od sedanjih 100 zrased na 400 mio din.

Proizvodnja je izvozno usmerjena. Pozicija 8 vsebuje tudi keramiko za razne Iskrine organizacije, EI Niš, elektroindustrijo v državi, laboratorijsko keramiko, itd. — O.Z. —

TOZD in sicer pomočnik direktorja za MKD Anton Knap, sekretar OO ZK Janez Žakelj, predsednik kadrovske komisije OO ZK Janko Kokalj in predsednik sindikalne organizacije Milan Likozar. Iz mladinskega vodstva MKD sta bila prisotna predsednik OO ZSM Dušan Lamovšek in predsednik kadrovske komisije pri OO ZSM Andrej Krč.

Nekaj splošnih ugotovitev o aktivnosti mladinske organizacije je podal Tone Volčič in pozdravil to prvo srečanje, ki naj pomeni začetek spreminjanja stvari. S konkretnimi ugotovitvami ga je dopolnil Dušan Lamovšek, ki je povedal, da je v MKD zaposlenih ca. 40 mladincev, od tega je organiziranih v ZSM le 10, zares aktivni pa so samo trije. Celotni mladi komunisti se v delo mladinske organizacije ne vključujejo, čeprav je to njihova politična dolžnost. Podobno porazno je tudi dejstvo, da so od dejavnosti mladine odsotni mladi strokovnjaki.

Na sestanku so si prisotni izmenjavali različne misli o že opisani problematiki mladine MKD in o možnostih za reševanje. Le-te je na koncu sekretar OO ZK Janez Žakelj strnil v nekaj naslednjih ugotovitev:

Družbenopolitične organizacije MKD si prizadevajo za vključevanje mladih v samoupravne organe TOZD TEA in dejstvo je, da so mladi prisotni na vseh področjih družbenopolitičnega in samoupravnega dogajanja v TOZD. Potrebno je torej te aktivne mladince le ustrezno organizirati in povezati v OO ZSM, da bodo nastopali z enotnimi, med mladimi izoblikovanimi stališči in interesi. Pomembna prilagoditev za

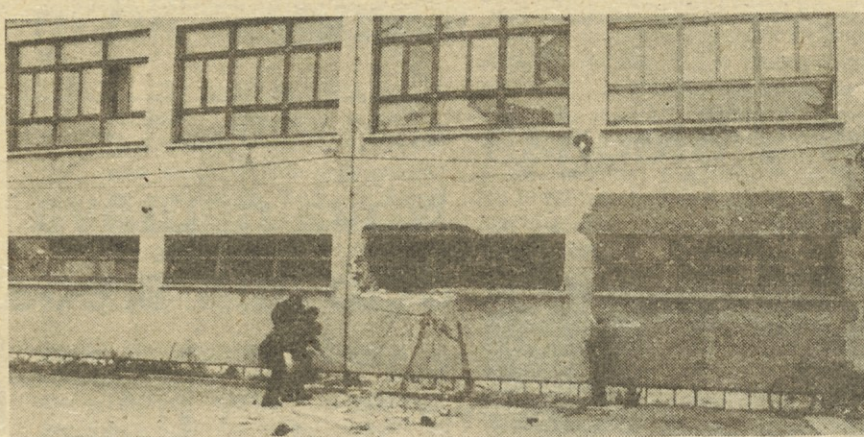
Pogovora z mladimi so se udeležili (od leve) predsednik kadrovske komisije OO ZK MKD Janko Kokalj, sekretar OO ZK Janez Žakelj, pomočnik direktorja TOZD TEA za MKD Anton Knap in Tone Volčič, ki opravlja funkcijo sekretarja TOZD.

izboljšanje stanja so priprave na „volitve 82“. Zelo pomembno je, kakšna bo kadrovska struktura v številnih družbenih funkcijah v prihodnjem mandatnem obdobju. Treba se je otresti raznih dogmatičnih pogledov in za najzahtevnejše funkcije izbrati resnično sposobne ljudi.

Tudi pred mladimi so v prihajajočem

obdobju izredno zahtevne naloge, med katerimi sta najaktualnejši odpravljanje izredno zapletenih gospodarskih problemov Telematike in reorganizacija Elektromehanike. Zato naj mladi pred volitvami v februarju še enkrat pregledajo, če so za odgovorne naloge, ki iz naštetega izhajajo, res kadrovali prave ljudi.

Kazimir Mohar

Posledice eksplozije v TOZD Sprejemniki.

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Velika materialna škoda

Nekaj minut po 22. je v četrtek, 18. februarja, razneslo 80-litrski bojler v kuhinji obrata družbene prehrane sežanske Tovarne sprejemnikov. Eksplozija je bila tako močna, da je kose okenskih okvirov, drobce stekla in opeke razmetalo vse do ceste, ki leži nekaj deset metrov daleč od poslopja in vodi proti mejnemu prehodu Fernetiči. Od nekdanje kuhinje ni ostalo razen kupu opeke in prahu prav nič, ogromna pa je tudi škoda v sosednjih prostorih. Človeških žrtev k sreči ni bilo, saj je zadnja delavka prav nad mestom, kjer je razneslo bojler, dobri dve uri pred nesrečnim dogodkom zapustila delovno mesto.

Kolikšna je škoda, je seveda še nemogoče oceniti, vsekakor pa bo krepko presežala 10-milijonsko vsoto. Zaradi eksplozije povzročena škoda je namreč dvojna — neposredna (razrušeni zidovi, porušena statika objekta, uničeno je veliko reprodukcijskega materiala in dokumentacije, razbita so stekla z okenskih okvirih vred, od kuhinjskih prostorov ni ostalo dobesedno nič, razen razvalin, še večja pa bo škoda, ki bo nastala kot posledica demiliranih prostorov. Vrsta delovnih mest je dobesedno izginila — najbolj je, npr., prizadeta vhodna kontrola pri proizvodnji serijskih ojačevalnih naprav; razmetalo je dragocene instrumente (večinoma nove in seveda kupljene za drage devize) zato je vprašljiv datum ponovnega začetka normalnega dela.

Naj takoj zapišemo, da v petek in na delovno soboto (po terminskem koledarju) 18. in 19. februarja, delavci niso prišli na delo. Ovirali bi delo republiške komisije UNZ, ki se je lotila temeljitega pregledovanja porušenega objekta in škode nasploh. Hkrati s odločitvijo, da dva dneva po eksploziji ne bodo delali, so seveda ukrepali tudi drugače. Namesto v petek in soboto bodo delali v naslednjih prostih sobotah, seveda pa izpada proizvodnje, ki bo zaradi onemogočenih delovnih pogojev nedvomno precejšen, ne bo mogoče kmalu nadomestiti.

Ob našem obisku v Sežani se je tam mudil tudi strokovnjak — statik, ki je po ogledu prizadetega poslopja menil, da ni več primerno za delo. To z drugimi besedami pomeni, da je dejansko onemogočena celotna proizvodnja elektroakustike! Stropi, ki so lesene konstrukcije, so bili že pred nesrečo neprimerni za proizvodne prostore (prevelika obremenitev), po eksploziji, ki je ogrožje stavbe dodobra pretresla, pa so prostori postali celo nevarni za bivanje. Verjetno je tudi o sanaciji nekaj desetletij stare zgradbe težko govoriti...

Ob nesreči, ki se je pripetila zvečer ko v tovarni ni bilo več zaposlenih, gre v prvi vrsti pohvaliti izredno učinkovito ukrepanje članov narodne zaščite. Le 15 minut po raznešenih pozivih so bili

pripadniki NZ že v tovarni in nemudoma — po razporedu — organizirali varovanje tovarniških prostorov. Po eksploziji (ob 24. uri) je na kraj dogodka prispela tudi komisija kopske UNZ, ki pa je že po bežni oceni presodila, da je škoda tolikšna, da sodi v pristojnost republiške preiskovalne komisije. Ta je res pričela z delom že naslednjega dne (19. 2.) zjutraj. V času poročanja preiskava še traja.

Zaenkrat je torej znano le to, da je škoda povzročila eksplozija kuhinjskega, 80-litrškega boilerja, ki je bil nameščen komaj 10 mesecev! Ob tej, na videz neverjetni posledici okvare naprave, ki je montirana v domala vsakem gospodinjstvu, se vsekakor velja zamisliti — nič manj tudi v tovarnah, kjer takšne boilerje imajo. Stanje, kakršno je v teh dneh v Tovarni sprejemnikov, je skoraj nemogoče opisati, zato objavljamo še fotografije.

O ugotovitvah preiskovalcev in ukrepih, da bi se življenje v tovarni kar najhitreje spet normaliziralo, bomo seveda sproti poročali. Nekaj pa je znano že danes — začeto gradnjo nove proizvodne hale, o kateri smo že nekajkrat poročali, bo treba močno pospešiti.

Stane Fleischman

Kuhinja v RA v Sežani, kjer je razneslo bojler.

DO AVTOELEKTRIKA Priznanja inovatorjem

Lani so na Goriškem prvič razpisali nagrade za najuspešnejše inovatorje leta. V okviru akcije, ki je imela naslov »Inovator — Nova Gorica '81« in jo je razpisala Raziskovalna skupnost novogoriške občine, so prejeli presenetljivo veliko prijav, to pa zgornjo priča, da je k temu uspehu vsekakor pripomoglo to, da ima večina delovnih organizacij urejene pravilnike in merila za nagrajevanje izboljšav, koristnih predlogov in izumov.

Ob tej akciji so se izkazali tudi inovatorji iz Iskrine delovne organizacije Avtoelektrika. Celotno med najštevilnejšimi izmed vseh predlagateljev so bili — skupno 5, iz novogoriških Vozil so bile 4 prijave, po tri prijave so poslali inovatorji iz Mebla in Salonita, dve delavci iz Gostola in po eno inovatorji iz Cicibana Miren in Goriških opekarn.

Ob tem občinskem uspehu smo seveda dolžni predstaviti inovatorje iz Avtoelektrike, ki so sodelovali v akciji »Inovator — Nova Gorica '81«, še prej pa povejmo, da je znašal nagradni sklad te akcije 100 tisoč din.

Drugo nagrado v tej lanskoletni akciji je Raziskovalna skupnost prisodila Jožetu Markočiču in Vladimirju Devetaku iz DSSS za regeneracijo odpadnega cina (pretaljevanje).

Tretja nagrada pripada Bojanu Besednjaku iz TOZD — Tovarne generatorjev in elektronike za koristno izboljšavo pri valjenju ležajne izvrtine v pokrovih za alternator. Vsi trije predlagatelji bodo prejeli tudi lične plakete.

Inovatorji bodo prejeli tudi posebna priznanja za uspešno sodelovanje v tej akciji. Tako bo posebno priznanje prejel Igor Trbičan iz TOZD — Tovarne generatorjev in elektronike za umerjanje regulatorjev, inovacijski team, oz. Alojz Černe s skupino Peter Žižmond, Bogomil Bizjak in Drago Vodopivec iz TOZD — Tovarne delovnih sredstev za napravo za lakiranje statorjev.

Slavnostna podelitev nagrad, plaket in priznanj novogoriškim inovatorjem bo ob koncu prihodnjega meseca.

M. R.

MLADI NA OBISKU V MKD

Za boljšo povezanost mladih Telematike

Akcija za boljšo povezanost mladih iz TOZD in delovnih skupnosti Telematike, ki jo je sprožilo mladinsko vodstvo nove DO, se nadaljuje. Odločili smo se, da jo bomo redno spremljali z zapisi, saj prvi rezultati že dokazujejo njeno uspešnost in s tem umestnost pobude, ki bi jo lahko posnemale tudi druge DPO Telematike. Omembe vredno pa je že dejstvo, da se vanjo vsaj vključujejo.

Predstavniki mladinskega vodstva Telematike so tokrat obiskali TOZD TEA in sicer njen v Savski Loki locirani del, ki naj bi se po predvideni reorganizaciji imenoval TOZD Mehanske konstrukcije delov (MKD) medtem, ko ga nekateri trenutno imenujejo Obdelovalnica TOZD TEA.

Pomembna značilnost TOZD TEA je njena velikost (v njej je zaposlenih ca. 1600 delavcev) in dislociranost (obdelovalnica na Savski Loki, montaža na Laborah). Opisana značilnost je tudi eden temeljnih problemov, ki vpliva na delo družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

V preteklosti so se osnovne organizacije komunistov, sindikata in mladine razdelile po področjih obdelovalnice in montaže medtem, ko so samoupravni organi za vso TOZD ostali skupni. Razdelitev družbenopolitičnih organizacij je bila pogojena s pričakovano reorganizacijo TOZD TEA na dve TOZD, toda izkazalo se je, da je bila bistveno preuranjena. Ni treba mižati pred dejstvom, da so se družbenopolitični, oz. samoupravni odnosi, začeli razvijati na vsaki lokaciji po svoje, kar je logična pot, saj so ti odnosi v veliki meri odvisni od stopnje samoupravne organiziranosti, procesa dela in ne nazadnje od samoupravne kulture delavcev. Interesi in potrebe delavcev iz različnih okolij ne morejo biti v celoti identični.

Tu bi morala svojo vlogo odigrati koordinacija, ki je bila sicer prisotna, vendar bi morala imeti že skoraj profesionalne pogoje dela, če bi v tako veliki TOZD hotela učinkovito izvajati svojo nelahko nalogo. Preteklost je dokazala, da tako stanje v družbenopolitično dejavnost in še

posebej v delo samouprave vnaša precejšnje motnje, ki se kažejo v prenekaterih zagatah, kot take pa zavirajo razvoj samoupravnih in družbenopolitičnih odnosov.

Opisano stanje je vplivalo na relacije vseh podvojenih osnovnih organizacij, še posebej pa so se razlike v delovanju pojavile v vrstah mladih, ki so kot taki praviloma prvi na barikadah novega in izvirnega ter naprednega, hkrati pa tudi dovezetni na vplive, in sicer tudi na take, ki so v bistvu nazadnjaški.

Ne bi radi delali primerjav, toda nekatera močna dejstva dokazujejo, da je bila mladina v montaži TOZD TEA vsekoli dovoljena in včasih celo radikalna pri uveljavljanju načel samoupravljanja, izpeljala je številne družbenopolitične, kulturne in športne akcije in se uspešno povezovala s komunisti in sindikatom v svojem delu TOZD.

V tej svoji mladostni vnemi pa je pozabila na pomembnost povezovanja z mladimi v obdelovalnici, ki so se morali s svojo šibko kadrovske strukturo in maloštevilčnostjo potem sami spopasti s svojimi problemi. Težko bi na kratko ugotovili, koliko so bili pri tem uspešni in koliko pobud in interesov jim je v okviru življenja in dela TOZD dejansko uspelo uveljaviti.

Dejstvo je, da je mladina obdelovalnice formirana, da ima svoje vodstvo in, da je formalno prisotna v samoupravnih in družbenopolitičnih organih TOZD. Po drugi strani pa je spet ugotovljeno, da je njeno dejavnost premalo čutili, in da organizacijska mobilnost mladih bodoče TOZD MKD ni zadovoljiva. Zlasti je ni čutili navzven, v dislocirani del TOZD TEA in v okviru Telematike.

Obisk mladinskega vodstva Telematike v bodoči TOZD MKD je bil torej namenjen razgovoru o možnostih večje aktivizacije mladih v tej TOZD in večje organizacijske povezanosti z ostalo mladino nove DO. Pohvale je vredno, da so se ob ustreznih organizacij Toneta Volčiča, ki v tej TOZD opravlja funkcijo sekretarja TOZD, na tem srečanju zbrali res vsi ključni predstavniki poslovnih in družbenopolitičnih organov

Enotno in usklajeno v letošnje leto

V ospredju seje kolegija glavnih direktorjev DO SOZD Iskra, vodil jo je predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič, (bila je v četrtek, 18. t.m.), je bil plan zunanjetrgovinske menjave in devizne bilance Iskra za leto 1982. Pri tem pa so seveda podrobneje pregledali tudi uresničitev uvožno-izvoznih zadolžitvev v mesecu januarju in ocenili le-to za februar, oz. za prvo trimesečje letošnjega leta.

Tako je bil po usklajevanju in samoupravnem dogovarjanju sprejet letošnji plan izvoza Iskre v višini 236.678.000 dolarjev, uvoz pa naj bi znašal 138 milijonov dolarjev.

Po obširni razpravi so navzoči potrdili plan izvoza za letošnje leto, prav tako pa so se tudi strinjali s planom uvoza za prvo trimesečje. Pri tem so še poudarili, da se je treba pri uvozu obnašati racionalno, da bi zavoljo tega ne trpela proizvodnja v Iskri. Dalje so sprejeli Iskrino devizno bilanco, pri tem pa so zadolžili Iskro Commerce, naj nenehno skrbi za boljši devizni priliv in enotno politiko pri nakupu deviz.

Dogovorili so se tudi, da morajo vsi v Iskri voditi enotno politiko glede vlaganja in naložb na manj razvita območja Jugoslavije.

Prav tako so sklenili, naj se oblikuje poseben nabavni kolegij na ravni SOZD, ki je potreben zlasti zaradi določenih participacij pri dobaviteljih domačih surovin, prepotrebni za Iskrino proizvodnjo. Nabavni kolegij naj bi začel z delom 1. marca.

Kolegij je tudi potrdil predlog kolegija za področje kakovosti SOZD Iskra, da naj se Iskra vključi v akcijo širjenja krožkov za izboljšanje proizvodnje z lastnim programom. Krožki so namreč primerni za reševanje problemov v neposredni proizvodnji, vendar tudi v strokovnih in administrativnih dejavnostih in storitvah.

Ob koncu so se tudi domenili, naj bi maja organizirali celodnevno posvetovanje na temo strategije Iskre do leta 2000.

D. Ž.

ISKRA - INVEST SERVIS

Svet upravljalcev v Stegnah ima polne roke dela

Iskrin industrijski kompleks tehnično upravlja Invest servis. Skupno samoupravno telo, ki ima skrb za vprašanja skupnega pomena pa je Svet upravljalcev industrijskega kompleksa Stegne. Njegov predsednik je Milan Ravníč iz Avtomatike. Ta nam je povedal precej o delu in skrbi za skupne potrebe.

Naj povemo najprej, da je v Stegnah kar 6 delovnih organizacij in prek 30 TOZD, ali poslovnih enot. Vse te tovarne, poslovne stavbe in ljudje v njih imajo svoje potrebe in svoje posebne interese. No, za reševanje skupnih zadev se včasih ni lahko dogovoriti, ker eden želi več, drugi manj, eden ima več denarja, drugi manj in na koncu je treba uskladiti potrebe in seveda usluge prilagoditi dejanskim možnostim in interesom vseh.

Prva skrb na industrijskem kompleksu je prav gotovo infrastruktura, ki jo rabijo vsi. To so ceste, parkirni prostori pa voda, elektrika, ogrevanje, telefon, prevozi z avtobusi pa še marsikaj.

Predsednik Milan Ravníč je predvsem pohvalil zelo strokoven pristop Invest servisa, ki s strokovnimi kadri in profesionalnimi prijemi dobro rešuje vsa tehnična vprašanja. Predvsem pa so „Investovci“ zelo hitri in tudi dobro opremljeni, da svoje delo lahko temeljito opravijo. To se predvsem vidi pri vzdrževalnem delu poleti na zelenicah, pozimi pa na lepo očiščenih parkirnih prostorih ter dovozih.

Marsikaj pa je še nedorečenega. Tako na primer še vedno ni ograje okrog Iskre v Stegnah in to je gotovo precejšnja pomanjkljivost v varovanju tovarn, zlasti ponoči. Nobena skrivnost tudi ni, da je odhodov in prihodov po tovarnah pri stranskih vratih, vratih in luknjah kar precej. Za resno kontrolo prisotnosti na delu je ograja in pot mimo vratarja nujna.

Milan Ravníč.

Drugo vprašanje, ki ga bodo rešili že letos je pešpot po Stegnah. Hoja, zlasti zjutraj v temi, ali mraku po Stegenski cesti je nevarna. Znano je, da je prišlo že do vrste nesreč na ozki cesti, kjer se komaj srečata tovornjak in osebni avto. Zato je Svet predlagal in je predlog že sprejet, da bo pešpot tekla pred upravnimi stavbami vse do Elektrooptike pa do Zmaja. Ta pot je po večini že narejena in ponekod tudi opremljena z robniki in asfaltirana, na nekaj mestih pa se kar izgubi. Letos jo bodo dokončno uredili v celoti in asfaltirali, kjer še ni.

Potem se Svet upravljalcev kar naprej srečuje s pripombami in negodovanjem okrog avtobusnih prevozov na delo in z dela. Dva avtobusa, ki služita ves dan prevozom na delo, po mestu in z dela, kar dobro opravljata svojo nalogo. Težava je le z gnečo na železniški in avtobusni postaji. Težje pa je z avtobusi, ki najprej pripeljejo iz bližnje in daljnje ljubljanske okolice delavce v Litostroj in potem vozijo naše delavce iz mesta v Stegne.

Ti avtobusi imajo včasih zamude

pri prihodu v Litostroj, ali pa se je naberejo po Ljubljani in zato kasnijo po urniku vožnje. Neustrpnost in negodovanje sta tu! Največji problem je, da največ avtobusov rabimo v „špicah“, ko jih je najteže dobiti in so tudi najdražji. Noben prevoznik namreč ne bo dal avtobusa za eno ali dve uri na dan v našem po normalni ceni, če ga ne more tudi drugače porabiti, oz. z njim zaslužiti. Prav zato so naši prevozi sorazmerno dragi in se jih v nekaterih tovarnah otepajo. Sicer pa Iskra Invest in Svet uporabnikov že iščeta boljše rešitve.

Svet uporabnikov ima največ opraviti okrog infrastrukture, sedanje in bodoče. Trenutno je pereče vprašanje ogrevanja, saj sedanja kotlovnica ne zmore nobene rezerve več. Zmogljivost je izrabljena do konca, to se pravi, da bo moral prvi, ki bo zgradil novo tovarno, iskati drugi vir. Zato bodo verjetno že letos v okviru komunalnega jaska, ki bo na kompleks pripeljal vse komunalije, napeljali mestni toplovod, kar bo ogrevanje racionaliziralo v vse večji energetski stiski. Podobno je z vodovodom. Vodni pritisk dopoldne je v ceveh tako nizek, da gasiti sploh ne bi bilo mogoče, vsaj od daleč ne. Zato je nujno, da čimprej pripeljejo na kompleks vodovod z večjo zmogljivostjo in ustreznim pritiskom.

„Dela ne manjka in ga tudi ne bo zmanjkalo še leto let“, je zaključil Milan Ravníč.

FY

S seje Delavskega sveta IEZE.

Z 11 SEJE DELAVSKEGA SVETA IEZE

O letnem načrtu, svobodni menjavi dela in izobraževanju

V petek, 19. 2. je bila seja Delavskega sveta IEZE, kjer so razpravljali o letošnjem programu proizvodnje in poslovanja, o volitvah, spremembah samoupravnih splošnih aktov, svobodni menjavi dela med TOZD in Skupnimi službami in o Pravilniku o izobraževanju.

Najbolj živahna razprava se je razvila ob točki, ki je govorila o letošnjem načrtu. V nekaterih TOZD namreč še niso sprejeli stališč, zlasti so skeptični do relacije obveznosti

med TOZD, DO in SOZD. Ker pa čas neusmiljeno priganja, saj bi moral načrt biti že sprejet, je seveda nestrpnost razumljiva.

Skupne službe prehajajo v celoti na načelo svobodne menjave dela. Ker pa nekatere postavke še niso do konca dogovorjene in tudi program financiranja še ni sprejet, so na delavskem svetu sprejeli sklep, da začasno TOZD financirajo skupne službe z „akontacijo“ in bodo dokončno prešli na svobodno menjavo dela šele po sprejetem letnem načrtu.

Delavski svet je tudi ugotovil, da so bili predvolilni postopki, o evidenciranju kandidatov, javna razprava in volilne konference zaključene in je razpisal volitve v samoupravne organe, delegacije in druga telesa. Hkrati je ugotovil, da je javna razprava za spremembe o samoupravnih aktih DO prinesla določena stališča in je dal sprejembe na referendum, ki bo potekal hkrati z volitvami v marcu.

Razprava je tekla tudi okrog sprememb pravilnika o izobraževanju. Sicer je bil ta Pravilnik že sprejet z upoštevanjem usmerjenega izobraževanja, vendar so se pokazale še nekatere pomanjkljivosti. Predvsem je treba uskladiti in dopolniti ta akt, kjer se precizirajo cilji izobraževanja, usmerjanje učencev v določeni smeri, specifičnosti štipendiranja, zlasti pa proizvodno delo in praksa v tovarnah.

Delavski svet je osnutek sprejel in ga dal v javno razpravo.

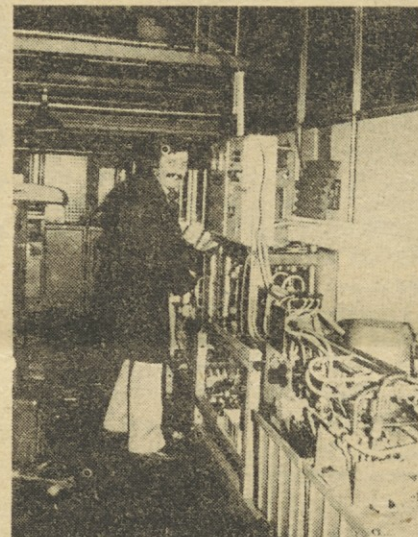
KF

ISKRA - AVTOMATIKA

Nova naprava v sektorju delovnih sredstev

Inovacijska dejavnost, na osnovi katere se razvija sodobna domača tehnologija povečuje produktivnost družbenega dela, izboljšuje kakovost proizvodov, postopkov in storitev ter razširja materialno osnovo združenega dela. O tem je bilo že veliko napisanega, še posebno v preteklem letu, ko smo po dokaj obširnih predhodnih razpravah sprejeli nov Zakon o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov spoznavanja.

Enega izmed inovacijskih dosežkov so pred kratkim zabeležili v TOZD Sestavni deli in delovna sredstva. V sektorju delovnih sredstev so končali s preizkusnim obratovanjem nove naprave, stroja za izdelavo relejnih jeder za pomožni rele PR-15.

Janez Klemenčič ob svoji napravi za izdelavo relejnih jeder.

Za zaključek lahko povemo, da so avtomat naredili iz domačega materiala in, da je rezultat znanja in dela, ki so ga v to vložili tako Janez Klemenčič, kot njegovi sodelavci v sektorju delovnih sredstev iz TOZD. Kakšen je njegov dejanski prihranek, bo razvidno iz rezultatov, ki jih bodo dobili po letu, ali dveh obratovanja, ob polni zmogljivosti uporabe. Predvidevajo, da bodo letno lahko naredili 2.200.000 kosov relejnih jeder.

S.D.

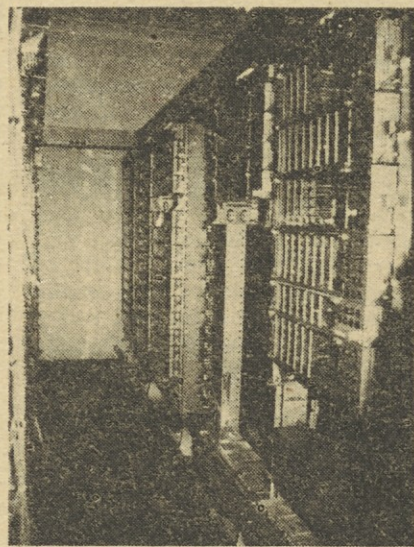
TOZD ORODJARNA IEZE

Ivan Milič v pokoju

Prejšnji teden se je po 30-letih dela v Iskri upokojil strojni inženir Ivan Milič, ki je zadnja leta vodil konstrukcijo v TOZD Orodjarna. Sodelav-

Ivan Milič ob slovesu od sodelavcev.

Relejni del naprave.

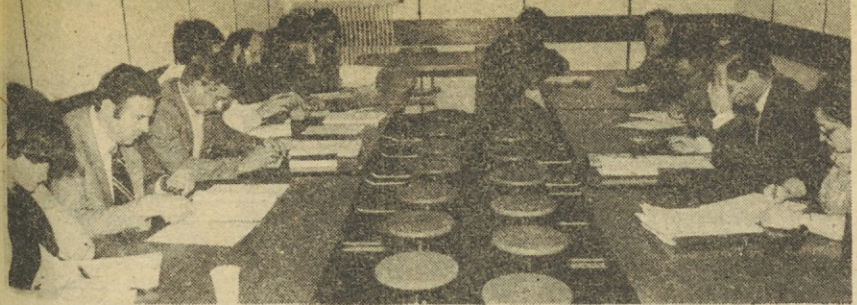
Kakšne izboljšave prinaša nova naprava?

Jedra izdelujejo iz relejnega jekla, ki ga uvažamo iz Švedske. Kar 25% prihranek na materialu, in prihranek na času ter s tem tudi na porabi energije, so prvi podatki, ki smo jih dobili v času poizkusnega obratovanja. V prejšnjem tehnološkem postopku je bilo potrebno za izdelavo takšnega jedra opraviti 5 delovnih operacij. Od tega je bila delovna operacija strojno žaganje jedra za delavca tudi nevarna. Z vpeljavo novega stroja so odpadle 4 delovne operacije. Z večjo stopnjo avtomatizacije pa je dosežena stalna kvaliteta izdelka, ki zmanjšuje potrebo po večjem številu delavcev na kontroli kvalitete.

V TOZD Sestavni deli in delovna sredstva so se prav v tem delu delovnega procesa večkrat pojavila ozka grla. Zato so bila tudi razmišljanja in ideje o tem, kako bi izpostavili nemoten potek proizvodnje vse skozi prisotna, nam je povedal Janez Klemenčič, konstruktor in idejni vodja nove naprave.

Na parkirnem prostoru v Stegnah.

Na seji izvršilnega odbora sindikalne konference IEZE.

S SEJE IO SINDIKALNE KONFERENCE IEZE

Delovna organizacija mora poslovati kot en organizem

V sredo, 17. februarja je bila v Stegnah seja Izvršilnega odbora sindikalne konference Iskre - IEZE. Dnevni red je bil zelo obširen in debata tako živahna, da bo treba poročati le povzetke. Razpravljali so o poslovnem poročilu, o volitvah, o občnih zborih OO in o spremembah samoupravnih splošnih aktov.

Najprej je poročala o poteku evidentiranja možnih kandidatov za prihodnje volitve predsednica Komisije za kadrovska vprašanja, Cvetka Dvornikova. Povedala je, da so v široki in dokaj razgibani javni razpravi opravili postopke evidentiranja. Zlasti pazljivo so izbirali možne kandidate za SIS in samoupravne organe, saj so skušali najti sodelavce, ki bi strokovno in organizacijsko čim bolj ustrezali bodočim delegatskim nalogam. Določili so tudi, da bodo volitve in referendumi po TOZD 11. 3. letos.

Hkrati z volitvami bodo namreč sprejemali tudi spremembe nekaterih samoupravnih splošnih aktov. Predlogi so že sprejeti in čakajo le potrditve na referendumih.

Javna razprava o poslovanju v letu 1981 že teče. Izdali so posebno število BILTENA o lanskem poslovanju. Tako imajo po vseh sindikalnih skupinah zaposleni v rokah ocene poslovanja za vse TOZD IEZE in je možno primerjati vse kazalce proizvodnje, poslovanja, izvoza in uvoza v domači TOZD, v drugih temeljnih organizacijah in v DO.

Odbor je ugotovil, da je bilo lansko poslovno leto za IEZE sorazmerno uspešno, saj so vse TOZD zaključile poslovanje z ostanki dohodka. Pri tem pa je treba vedeti, da je bilo veliko zadreg zlasti z repromaterialom, domačim in uvoženim. Pri tem so TOZD pokazale med seboj veliko solidarnost in premostile zadrege ob nelikvidnosti. Solidarnostno so gospodarili tudi z devizami in uvoznimi pravicami, le tako jim je uspelo gospodariti in zlasti delati brez večjih

zastojev v proizvodnji. Ob tem je pomembno tudi združevanje sredstev za investicije, saj je ob zaostrenih pogojih možno investirati le s tako zbranimi sredstvi, medtem ko bi to težko izpeljala posamezna TOZD. Seveda tudi pomanjkljivosti ni manjkalo, celo v poslovni disciplini posameznih TOZD, vendar je le prevladala racionalna solidarnost.

Podoben položaj je bil tudi v januarju in februarju letošnjega leta. Visoke postavke izvoza in obveznosti načrtov priganjajo, tudi naročil ne manjka, ne za izvoz, ne za doma. Še vedno pa je precej težav, zlasti pri uvozu reprodukcijskega materiala. Toda doslej so jih uspešno rešili, pogostokrat s solidarnostno pomočjo med TOZD.

TOZD ORODJARNA IEZE

Živahna dejavnost sindikata

„Največ aktivnosti je vložil sindikat v zadnjem mandatnem obdobju v večanje produktivnosti, v višjo kakovost dela in v zavestno delovno disciplino,“ je dejal v poročilu predsednik Izvršilnega odbora sindikata v TOZD Naprave in orodja Janez Košak na občnem zboru prejšnji tork.

V poročilu smo slišali, da je sindikalna organizacija delala zelo živahno, čeprav so pogrešali še večjo zavzetost širšega kroga sodelavcev. Še vedno je bilo organizacijsko delo preveč na ramah nekaj funkcionarjev, čeprav so se člani za skupne akcije kar lepo odzvali.

Največ prizadevanj so vložili v stabilizacijo in tudi pridobivanje in razporejanje dohodka. Tudi izobraževanje ob delu je dobro steklo in so zadnja leta dosegli kar lepe uspehe.

SKUPNE SLUŽBE IEZE

IVO CIRMAN V POKOJU

„Trideset let sem bil v Iskri. Lepo je bilo, zlasti tista prva pionirska leta, ko so bili pogoji dela najtežji. Pa je slo, trmasto, vztrajno - in z mladostnim poletom,“ nam je dejal Ivo Cirman, ko se je v petek poslovil in odšel v pokoj. „Vse lepo sem si zapomnil, težke trenutke pa pozabil,“ je še dejal.

Sodelavci so pripravili Ivo Cirmanu pristrčno slovesnost ob odhodu v pokoj in mu dali simbolično darilo za

spomin. Seveda je popoldne ob kozarčku beseda nanesla na spomine, na delo in tudi na marsikak smešen trenutek, ki so ga stari sodelavci doživeli skupaj.

Iva smo tudi vprašali, kako bo porabil čas „počitka v penzionu“. Zasmejal se je. Kakšen mir in počitek neki. Imam že ogledano zelo zanimivo delo, ali hobi, kakor že hočete. Zdaj vam še ne povem, kaj bom počel. Dolgčas mi pa prav gotovo ne bo.

Ivo Cirman s sodelavci.

Športno so orodjarji vedno razgibani. Saj teh 55 mož redno tekmuje v nogometu, streljanju, košarki, šahu in smučanju.

Lani so v TOZD tudi z združevanjem sredstev pridobili nekaj ležišč v počitniškem domu v Poreču. Tako so za člane kolektiva zagotovili ceneno letovanje in marsikomu „približali“ morje.

Ob koncu je predsednik Košak apeliral na novo vodstvo sindikata naj da še več poudarka kvalititetnemu delu, saj je izmet v Orodjarni postavka, ki jo je težko prezreti. Zmanjšati ga pa pomeni prizadevanje vseh zaposlenih.

Na občnem zboru so sprejeli tudi naloge in usmeritev delovanja osnovne organizacije sindikata. Predvsem so poudarili: višjo produktivnost, izobraževanje, delo na kulturnem področju, reševanje stanovanjskih vprašanj in sodelovanje v ljudski obrambi in samozaščiti.

Izvolili so nov Izvršilni odbor sindikata, ki se je sestel takoj po občnem zboru in izvolil za svojega predsednika Dušana Tomšiča.

KF

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Letošnji start ni bil najboljši

„Z začetkom leta se ne moremo preveč pohvaliti. Proizvodnja je stekla slabše kot smo računali, ker nam manjka repromateriala. Težko je dobiti domačega in tudi pri uvozu ne gre gladko. Zlasti je težko za bakreno žico,“ pravi Dušan Lavrič v žužemberški Iskri.

V končni kontroli keramičnih kondenzatorjev.

Že kar od začetka leta je bilo težko priti do domače bakrene lakirane žice in do uvoženih past, ki jih rabijo za skozne kondenzatorje. Tako so pri skoznih kondenzatorjih januarja dosegli plan le s 30%. Ta nižja proizvodnja pa se žal pozna tudi na nižjem izvozu in so tako že prvi mesec v letu izvozili le 60% načrtovanega izvoza.

V proizvodnji pa izpade določenih programov pokrivajo tako, da izdelujejo več tistih izdelkov, za katere imajo repromaterial. Tako so v Žužemberku omenjeni izpad pokrili z večjo proizvodnjo starterjev za fluorescenčne svetilke. Kljub vsem prizadevanjem pa so mesečni načrt za januar uresničili le s 95%. Pozna se namreč, da se ne morejo držati mrežnega plana, skratka, pogostokrat menjave na proizvodnih linijah ne dajo toliko, kot načrtno in sistematično delo v velikih serijah.

Pri vsem tem pa so s stabilizacijskim obnašanjem, zmanjševanjem

stroškov in intenzivnim delom dosegli, da je rezultat gospodarsko sprejemljiv.

Žal pa februar kaže še celo slabše. Manjka jim namreč naročil za osnovni program, za keramične kondenzatorje. Zlasti domačih naročil je manj. Letos proizvajalci elektronike naročajo skoraj polovico manj keramičnih kondenzatorjev kot lani, kar je zlasti posledica nižje proizvodnje zabavne elektronike in druge elektronike za široko porabo. Če pa finalisti manj proizvajajo, seveda naročajo manj elementov.

Imajo pa lepe možnosti za prodajo večslojnih kondenzatorjev, tako doma kot tudi za izvoz. Žal imajo za ta izdelek premajhne zmogljivosti.

Zato pa tudi veliko pričakujejo od bližnje investicije, kjer bodo dokončno uvedli proizvodnjo večslojnih kondenzatorjev v velikih serijah. To je zlasti pomembno, ker ima ta sodobni element dobro ceno v izvozu in doma.

F. Kotar

Kako delajo mladi v DO Elektrozeve

Koviljka Svilar, predsednica KS ZSM smo zaprosili, da nam pove kaj o delu mladinske organizacije v DO Elektrozeve. Zanimalo nas je, kaj so doslej storili za poživitev dela njihove mladinske organizacije in kakšna bodo njihova nadaljnja prizadevanja. Na naša vprašanja nam je Koviljka Svilar odgovorila naslednje:

„Idejno politično ter samoupravno delovanje mladih na splošno ni najbolj zaživelo. Ugotavljamo, da delajo v glavnem mladinci iz vrst predstev, kar pa je za delovanje in organiziranost mladih odločno premalo. Sodelovali smo z osnovno organizacijo sindikata pri kandidiranju novih članov v organe samoupravljanja ter njihove komisije. Mladinci, ki so delegirani v organe upravljanja se aktivno vključujejo v samoupravno delo. Skupaj z ZK in Sindikatom smo reševali nekatere problematične postavke.

Lani smo se mladi največkrat posluževali naslednjih oblik izobraževanja: politične šole, seminarjev, delovnih posvetovanj in drugih oblik izobraževanja, ki so nam bili na voljo. V teh oblikah izobraževanja smo se seznanjali z naslednjimi temami: z oblikami samoupravnega in političnega delovanja v vseh sredinah in okoljih, obravnavali smo družbeno ekonomske odnose, uveljavljanje dohodkovnih in delegatskih odnosov, delitve po delu, vlogo in pomen sindikalne organizacije ter vključevanje mladih v sindikat, informiranje v delegatskem sistemu in delu mladinske organizacije ter druge teme, ki niso nič manj pomembne za uspešno delovanje mladinske organizacije.

Ker je izobraževanje posebnega pomena za uveljavljanje mladega človeka tako na delu kot v okolju kjer živi smo organizirali tudi razpravo o prehodu na novo usmerjeno izobraževanje. Seznanili smo se z nalogami OZD pri izvajanju proizvodnega dela, oz. delovne prakse učencev, ki je sestavni del usmerjenega izobraževanja.

V nekaterih osnovnih organizacijah je kontinuirano potekala akcija predlaganja mladih za sprejem v ZK. Vse pre malo smo v preteklem obdobju posvetili časa in dela ažurni in dosledni kadrovski politiki v osnovnih organizacijah. V nekaterih sredinah smo ostali praktično brez mladinskih kadrov, kateri bi bili voljni voditi ter usmerjati mladinsko delo. Že nekaj časa je od tega, ko je predsednik

Koviljka Svilar.

ene OO ZSMS TOZD zapustil našo DO, vendar novega predsednika niso še imenovali, čeprav je nekje predlagan od strani DPO in starega predsedstva. V letošnjem letu smo ustanovili 4 OO ZSMS in to v TOZD: KI, RZ, SPS in TEI.

Ena izmed oblik dela so tudi mladinske delovne akcije, katerim smo v preteklem obdobju posvetili več pozornosti. Mladinci smo bili seznanjeni z vsemi mladinskimi delovnimi akcijam, ki so jih organizirale OK ZSMS vendar prijavljenih oz. zainteresiranih mladincev za udeležbo je bilo premalo. V eni OO ZSMS TOZD se je zgodilo to, da je mladincu delavski svet odobril udeležbo na zvezni MDA Posočje 81, udeležil pa se je ni enostavno zato, ker ga eden od odgovornih delavcev ni pustil z utemeljitvijo, da bo v oddelku veliko dela. Poudariti moramo, da je ta odgovorni delavec član ZK in kot tak bi se moral zavedati pomembnosti in potrebnosti MDA. Omenjenemu mladincu bi moral omogočiti udeležbo na zvezni MDA, ne pa ga ovirati. To še toliko bolj, ker v tem oddelku med letnimi dopusti ni bilo toliko dela, da bi bilo ogroženo z odsotnostjo enega mladincev.

Lani smo bili mladi najbolj aktivni na športnem in kulturnem področju. Skupaj s športno komisijo osnovne organizacije sindikata je bila organizirana vrsta tekmovalj v košarki, odbojki, kegljanju, tenisu, smučanju, rokometu. Udeležili smo se Iskrinih letnih in zimskih športnih iger, športnih iger INVOJ, različnih občinskih tekmovalj, itd. Skozi vse leto smo uspešno delovali na kulturnem področju, ki se je kazalo v organizacijah različnih proslav, v sodelovanju z JLA, osnovno šolo ter drugimi OO ZSMS izven naše DO.

Obujanju in ohranjanju slavni

tradicij NOB smo v preteklem obdobju posvetili premalo pozornosti. Obiskali smo partizanski kraj BOLNICO FRANJA in se udeležili vsakoletnega pohoda PO POTEH PARTIZANSKE Ljubljane. Ustanovili smo Mladinsko pohodno četo, ki bo delovala v okviru MPO Partizanske delavnice 99 d.

V preteklem obdobju pa nismo ustanovili kluba štipendistov v okviru delovne organizacije, kljub temu da smo si to nalogo zastavili v programu dela. V okviru naše delovne organizacije imamo približno 150 štipendistov na fakultetah, srednjih in poklicnih šolah.

Menimo, da sodelovanje z občinskimi konferencami in KS ZSMS SOZD Iskra ni bilo zadostno in je naloga le-teh, da v bodoče to sodelovanje izboljša in popestri.

Ob koncu lahko ugotovimo, da z delom v osnovnih organizacijah ne moremo biti povsem zadovoljni, kljub temu, da smo zastavljeni program dela izpolnili skoraj v celoti. V delo osnovnih organizacij je bilo vključenih premalo mladincev, delo je potekalo vse preveč forumsko, bistvo družbene biti mlade generacije je zanemarjeno. S takšnim načrtom dela ni mogoče spodbujati in uveljavljati možnosti mladih ter izražati njihovih interesov. Zato se bomo morali intenzivneje zavzemati za vključevanje vseh mladih v delo OO ZSMS ter poiskati način in pot, da bomo vse naše mladince pritegnili k boljšemu sodelovanju.

ISKRA - glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra - Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente - Ljubljana.

- Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

- Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Boris Čerin (Elektrozveze), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušek (Avtoelektronika) - Izhaja tedensko - Rokopisov ne vračamo.

- Naslov: Ljubljana, Tržaska c. 15, telefon: 263-825 - Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Na jubilejnih 20. zimskih igrah Iskre številna udeležba

Gozd Martuljek (26. 2.) in Kranjska gora (29. 2.) bosta spet prizorišči zimsko-sportnih iger Iskre, letos jubilejnih — že dvajsetih. Prav zato ni nič čudnega, da se je po tekmovanjih v posameznih delovnih organizacijah, za letošnje Iskrine tekme prijavilo izredno veliko število smučark in smučarjev iz prav vseh naših temeljnih in delovnih organizacij. Za tekmovanje v smučarskih tekih na primer se je prijavilo 48 tekmovalk v dveh razredih in 131 tekmovalcev v treh tekmovalnih razredih, za tekmovanje v veleslanolomu pa 139 tekmovalk in kar 435 tekmovalcev. Če upoštevamo, da je v naših vrstah veliko dobrih smučark in smučarjev, potem mirno lahko pričakujemo v obeh tekmovalnih disciplinah zelo „vroče“ boje za pičle tri kolajne v posameznem tekmovalnem razredu.

V upanju, da bodo do naših iger tudi snežne razmere v Gozd Martuljku in Kranjski gori vzdržale in, če nam bo naklonjeno še vreme, potem lahko pričakujemo, da bodo jubilejne XX. zimsko-sportne igre Iskre spet uspela smučarska prireditve.

Znameniti možje z znamk

Eden izmed načinov, kako naj se ljudje spominjajo zaslužnih mož, so podobe na znamkah. Že mnogo poštnih uprav je doslej izdalo znamke, na katerih so prikazali portrete znamenitih mož elektrotehnik. In prav te znamke vestno zbira prof. France Mlakar, ki jih je ob 51-letnici Elektrotehniškega vestnika tudi razstavil v Iskrini stolpnici v Ljubljani. Ob tej priložnosti smo prof. Mlakarja zaprosili za kratek razgovor.

Kako ste prišli na idejo, zbirati prav znamke s področja elektrotehnik?

Moj konjiček je filatelija. V zadnjih desetih letih pa poskušam zbirati predvsem tematske in motivne zbirke. Prva ideja se mi je utrnula nekako pred 15 leti, ko sem pomislil, zakaj ne bi povezal konjička s strokovnim delom. Tako sem začel zbirati znamke, ki so bile kakorkoli povezane z elektrotehniko, npr.: elektrarne, daljnovodi, električne lokomotive, radijske oddajnike, telekomunikacije, satelite in znamenite možje, ki so

pomembni za razvoj elektrotehnik. Sčasoma se mi jih je nabralo toliko, prek 2000, da sem pomislil, da bi bilo potrebno zbirko urediti na delne zbirke. Tako je nastala tudi zbirka Veliki možje elektrotehnik. Urejena je tako da je v okoli 70 albumskih listih prek 300 znamk. Imam pa tudi bloke za spominske ovitke ipd. Ostale zbirke se bodo imenovale: Telekomunikacije, Skozi stoletja, Od elektrarne do porabnikov, 100 let telefonije in 100-letnica mednarodne zveze za telekomunikacije, ki pa bo vsaka imela vsaj tolikšen obseg, kot ga ima sedanja.

Kje vse ste te znamke dobili? Večino sem jih dobil v Filatelističnem klubu, nekaj pa tudi od treh korespondentov, s katerimi si redno dopisujem in izmenjujem znamke. Le manjši del sem jih nabavil v tujini.

Kdo so možje, na znamkah, ki ste jih razstavili? Kje vse ste ugotovili, kdo je zaslužen mož?

Res je bilo pri oblikovanju zbirke treba preštudirati precej literature in pribrskati številne leksikohe pa tudi knjige, ki obravnavajo zgodovino elektrotehnik, strokovne časopise itd.

Seveda so med njimi tudi imena, ki jih vsi poznamo in kjer ko vidiš znamko, takoj veš, za koga gre. So pa med njimi tudi manj znana imena mož, za katere sem šele pri oblikovanju zbirke ugotovil, da so pomembni tudi za elektrotehniko. Tako je na primer Francoz Ader znan predvsem kot pionir letalstva — manj pa je znano, da se je pred tem ukvarjal z izpopolnitvami telefonskih aparatov.

Prav tako je Einstein prišel v zbirko zaradi odkritja fotoelektričnega pojava, za katerega je prejel celo Nobelovo nagrado. Tudi Pierre Currie je v zbirki zaradi odkritja piezoelektričnega pojava in odvisnosti feromagnetizma od temperature — čeprav je v svetu mnogo bolj poznan zaradi odkritja na področju radioaktivnosti, pri kateri je sodelovala tudi njegova žena Marie Sklodowska.

Od Jugoslovancev sta v zbirki Tesla in Pupin, čeprav bi zaslužili mesto na znamki tudi nekateri drugi — kot na primer Jožef Stefan, Milan Vidmar, Franjo Hanaman in morda še kateri.

Koliko temeljiti ste pri takih zbirkah? Koliko jih uspete dobiti?

V veliki meri so znamke s tega področja zbrane, saj mislim, da sem uspel zbrati kar okoli 90% vseh znamk, kar jih je izšlo s tega tematskega področja.

Mara Ovsenik

PLANINSKI IZLET NA SNEŽNIK

Planinsko društvo Iskra bo 6. marca priredilo izlet na Snežnik za planince in smučarje.

Odhod iz Ljubljane bo z osebnimi avtomobili 6. 3. ob 7. Izpred Integrala (bivši Viator) v Šiški, odkoder se bomo peljali do Sviščakov.

Izlet bo vodil dober poznavalec Snežnika Drago Čuk, kateremu se prijavite na tel.: 214-212, int.: 274 in pri njem dobite tudi podrobnejše informacije.

PRVENSTVO KEGLJAČEV AVTOMATIKE

Služba za družbeni standard in kegljaški krožek DO Avtomatika sta izvedla prvenstvo delovne organizacije v kegljanju za moške in ženske Tekmovanje, na katerem je sodelovalo skupno 59 tekmovalcev, 4 ženske in 55 moških, je bilo dobro organizirano in je minilo v znamenju trdega boja za čimboljšo uvrstitev. Sodniško službo na kegljišču so opravili sodniki, člani kegljaškega krožka, seveda pa so tekmovanje spremljali tudi številni navijači, ki so bodrili nastopajoče.

V ženski in moški konkurenci so bili najboljši kegljači iz TOZD Napajanja v Novem mestu.

Rezultati: ekipno ženske: Napajanja 1009 kegljev, ekipno moški: 1. Napajanja 2398, 2. DSSS 2350, 3. AVN 2305, 4. Naprave za energetiko 2295, 5. Sestavni deli 2275, 6. Orodja 2063 kegljev; ženske posamično: 1. Dalmacija 397, 2. Vidic 320, 3. Bevec 292, 4. Krist 268 kegljev; moški posamično: 1. Avbar 449, 2. Jamšek 435, 3. Kovačevič 424, 4. Kovač 423, 5. Blažič 418, 6. Penko 407, 7. Ravnič 406, 8. Girardon 404, 9. Glogovšek 403, 10. Biloderić 402, 11. Gianini 401, 12. Persič 398, 13. Jelenčič 397, 14. Rajgi 397, 15. Sever 396, 16. Brinšek 392, 17. Mihelič 391, 18. Štanc 389, 19. Ribič 385, 20. Demšar 383 kegljev, i.t.d.

—A. K.—

OBVESTILO

Jadrani klub Ljubljana prireja:

- 1. tečaj za voditeljev čolnov** s pričetkom 8.3.1982 ob 18. na rudarski fakulteti, Aškerčeva 20 (organiziramo tudi izpit). Cena tečaja je 800,00 din.
- 2. jadrani tečaj** s pričetkom 18.3.1982 ob 18. na rudarski fakulteti, Aškerčeva 20 (praktične vaje v Piranu — možnost vsako soboto in nedeljo med trajanjem tečaja). Cena tečaja je 1.000,00 din, za študente 700,00 din in za dijake 400,00 din. Dodatne informacije: Brijona Kranjc, ISKRA ZORIN — TOZD CAOP, tel. št.: 213-213, int.: 1770.

ZAHVALI

Ob boleči izgubi moje mame **ANTONJE MARKELJ** se zahvaljujem sodelavcem DSSS Široke potrošnje za podarjeni venec in izraze sožalja hčerka Tončka Bobnar.

Ob boleči izgubi moje drage mame **PAVLE ŠUSTARŠIČ** se zahvaljujem sodelavcem TOZD Naprave za energetiko za podarjeno cvetje, denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti

žalujoča hčerka Francka Kobal z družino.

OBČNI ZBOR PD ISKRA

ZAŽIVETI MORA DELO PO SEKCIJAH

Pregled dela Iskrinega Planinskega društva ter njegovih sekcij v minulem letu, začetanje nalog za letos ter izvolitve novega predsednika in Upravnega odbora so bile osnovne značilnosti občnega zbora PD Iskra. Zbor je bil minul četrtek, udeležilo pa se ga je več kot 50 ljubiteljev planin iz različnih Iskrinih delovnih organizacij.

V pregledu dela celotnega Planinskega društva in njegovih sekcij je predsednik Janez Šilc najprej spregovoril o uspešnem delu planinskih sekcij. Zlasti so uspešne tiste sekcije, ki imajo marljivo vodstvo, žal se pa tudi one srečujejo s pomanjkanjem denarja in še marsičem.

Iskrino Planinsko društvo lani ni izvedlo vseh načrtovanih izletov. Glavni vzrok je bil predvsem v majhni udeležbi na nekaterih izletih — izjema je planinski izlet v gore po drugih republikah —, verjetno je kriva tudi precejšnja razdrobljenost Iskrinih kolektivov, posređi pa je gotovo tudi denar.

Skupno so Planinsko društvo in njegove sekcije organizirale več kot 30 izletov, kar je končno ni majhna številka.

Samo Planinsko društvo Iskra je za lani načrtovalo 12 izletov. Izvedli so jih 7. Bili so na Ratitovcu, na Kofcah in Kladivu, zelo uspešna sta bila tudi turna smučaizpodi Križne stene in za Cmirom, povzpeli so se tudi na Ojstrico, za najbolj uspešnega pa štejejo izlet v Bosno in Črno goro, kjer so bili na Magliču, Blokovi in v kanjonu Tara. Seveda so ob koncu sezone organizirali tudi tradicionalni izlet v neznanu, ki je bil, prav tako tradicionalno, najbolj obiskan.

Janez Šilc je zlasti pohvalil Iskrino mladinsko študentovsko sekcijo ter njenega

mentorja **TONETA SAZONOVA-TONACA**. Dobro je lani delovala tudi stročarska sekcija. Predvsem je poudaril, da se je sodelovanje med Iskrinim Planinskim društvom in planinci iz Kranjske Elektro mehanika, ki so sicer včlanjeni v Elektro Planinsko društvo, lani precej izboljšalo. Iskrino Planinsko društvo je lani uspešno sodelovalo tudi s Planinsko zvezo Slovenije.

V nadaljevanju občnega zbora so predstavniki posameznih sekcij poročali o delu v minulem letu in načrtih za letos. Med drugim omenjeni bolj aktivni sekciji — mladinska in stročarsko-moramo vsekakor uvrstijo tudi sekcije v Horjulu, pa v Iskrini poslovni stavbi, nato sekcijo Stagenske Orodjarne sekcijo na Tržaški 2 in še bi lahko naštevali.

Breda Jančarjeva, ena najbolj marljivih in smučarsko-moramo vsekakor uvrstijo tudi sekcije v Horjulu, pa v Iskrini poslovni stavbi, nato sekcijo Stagenske Orodjarne sekcijo na Tržaški 2 in še bi lahko naštevali. Breda Jančarjeva, ena najbolj marljivih in smučarsko-moramo vsekakor uvrstijo tudi sekcije v Horjulu, pa v Iskrini poslovni stavbi, nato sekcijo Stagenske Orodjarne sekcijo na Tržaški 2 in še bi lahko naštevali.

Kot že rečeno, so na občnem zboru izvolili tudi nov upravni odbor Planinskega društva, ter novega predsednika. Na tem položaju so ponovno soglasno imenovali dosedanjega predsednika Jana Šilca. Ob zaključku je Tomaž Planina prikazal udeležencem svoje čudovite diapozitive, ki jih je posnel na prenekaterih Iskrinih izletih domače in tuje gore.

PROGRAM IZLETOV „PD ISKRA“ LJUBLJANA ZA LETO 1982

20. februar:	DOBRČA
6. marec:	SNEŽNIK (s smučmi ali brez)
20. marec:	POKLJUKA—KONJSČICA—SRENJSKI PREVAL—USKOVNICA—POKLJUKA (s smučmi ali brez)
10. april:	KOTOVO SEDLO (s smučmi ali brez)
8. maj:	BLEGOŠ
22. — 23. maj:	ZA CMIROM (s smučmi ali brez)
3. — 7. junij:	PRENJ—BOSNA IN HERCEGOVINA
19. junij:	ŠPIK
10. — 11. julij:	LEDINE — KRANJSKA RINKA — PODI — SKUTA
17. julij:	MONTE CAVALLO—PP ITALIJA
4. — 5. sept.:	PP—PLANICA—TAMAR (prvi dan)
25. — 26. sept.:	PP — SLEME—MALA PIŠNICA (drugi dan)
oktöber:	BOHINJ—KRSTENICA—VODNIKOVA KOČA—MIŠELJ VRH—BOHINJ
16. — 17. okt.:	IZLET ZB — SOZD ISKRA
6. november:	KANIN — ROMBON (prečenje)
	IZLET V NEZNANO

ČASOPISNE NOVICE

»V novomeški občini, so delovne organizacije med redkimi, kjer delo organizatorja kulture ni le na papirju, temveč se je njihova skrb za kulturno izobraževanje že globoko zajela v delovni vsakdanjik. Za eno takih bi lahko šteli TOZD Iskre — tovarno napajalnih naprav v Bršljanju.

V sejni sobi te tovarne so zaprli slikarsko razstavo svojih sodelavcev Sandija Grube in Jožeta Hribarja, ki se v prostem času ukvarjata s slikanjem. Razstava je bila prvi primer v organizaciji s 500 zaposlenimi, ko naj bi delavci v kulturi ne bili le opazovalci in uporabniki, marveč aktivni v tovrstnem življenju« — Dolenjski list.

»Iskra je prva, ki je reagirala na alarm iz Niša, da bodo ustavili gradnjo tovarne barvnih slikovnih cevi, ker podpisniki samoupravnega sporazuma niso izpolnili svojih obveznosti,« poroča Tanjug.

Pred štirimi leti so Iskra iz Ljubljane, Radioindustrija iz Zagreba, Rudi Čajevec iz Banja Luke in Elektronska industrija iz Niša podpisali samoupravni sporazum o graditvi tovarne slikovnih cevi v Nišu, da bi se Jugoslavija otresla uvoza tega izdelka. Neposredno za tem so postavili temeljni kamen za novo tovarno, vendar je po dveletni gradnji prišlo do resnega zastoja, ker podpisniki sporazuma niso izpolnjevali svojih obveznosti. Da je ta tovarna resnično skupni interes vseh jugoslovanskih izdelovalcev elektronike, je dokazala Iskra, ki je takoj ukrepala in napovedala, da bo izpolnila svoj del obveznosti — ljubljanski Dnevnik.

Tozd Gospodinjski aparati delovne organizacije Široka potrošnja je proizvodni financelist, rasen tega pa tudi veliki izvoznik. Ob upoštevanju, da bi se cene surovin in reprodukcijskih materialov letos gibale v dogovorjenih okvirih, bi tovarna povečala cene svojih izdelkov za dobrih 8%. Tako bi si zagotovila minimalna sredstva za akumulacijo, saj bi samo višje cene dale 53 milijonov dinarjev.

Če pa se bodo cene surovin in reprodukcijskega materiala skupno z drugimi stroški dvignile enkrat več od dogovorjenih, bi morale cene njihovih izdelkov poskočiti kar za 16,2%, le tako bi lahko v tovarni dosegli dovolj velik dohodek tudi za akumulacijo — Glas, Kranj.

Avtomatska telefonska centrala v Nevesinju s svojimi 400 telefonskimi priključki že zdavnaj ne zadošča potrebam tamkajšnjih prebivalcev in gospodarstva. Zaradi tega sta delovna organizacija PTT prometa Mostar in Skupščina občine Nevesinje sklenili razširiti sedanjo centralo za novih 600 telefonskih priključkov. S tem bodo telefonske zmogljivosti zadoštovale za nekaj let.

Strokovnjaki Iskre sedaj montirajo nove priključke. Dela naj bi končali v marcu. Vrednost investicije znaša 15 milijonov dinarjev; Sloboda—Mostar.

Zbral in uredil Marjan Kranj

Komisija za inovacije pri Raziskovalni skupnosti občine Kranj objavlja razpis za podelitev priznanj

„INOVATOR LETA OBČINE KRANJ“ ZA LETO 1981

Na razpis se lahko prijavijo delavci, ali skupine delavcev iz OZD občine Kranj in delavci izven občine, če poslovno sodelujejo z OZD v občini, ki so v letu 1981 uresničili svoje dosežke na področju inovatorstva.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo tudi samoupravni organi družbenopolitične organizacije in organi družbenopolitične skupnosti.

- Priznanje INOVATOR LETA se podeli v obliki plakete in sicer:
- priznanje I. stopnje za več kot 46 točk
 - priznanje II. stopnje za 36-45 točk
 - priznanje III. stopnje za 25-35 točk, doseženih po merilih in kriterijih, ki so določeni s Pravilnikom o podeljevanju priznanj v Raziskovalni skupnosti Kranj.

Prijave morajo vsebovati:

- ime in priimek, starost, izobrazbo, naziv del in nalog, ki jih kandidat opravlja v OZD in njegovo bivališče
 - kratak opis ali risbo inovacije
 - oceno pristojnih organov v OZD o vrednosti inovacije. Ocena mora biti oblikovana po naslednjih kriterijih:
 - prihranek (vpliv inovacije na družbenoekonomski položaj OZD, enote v OZD, ali delovnega mesta)
 - uporabnost (več OZD, ali na več delovnih mestih)
 - izvirnost (prijavljen izum, nova rešitev z znanimi postopki, prenos znanih rešitev)
 - pogoji nastanka (pomoč strokovnih služb, brez pomoči strokovnih služb.)
- Prijave sprejema občinska raziskovalna skupnost Kranj, Trg revolucije 1, 64001 Kranj, do 15. marca 1982.

Rezultati in nagradenci bodo objavljeni v sredstvih javnega obveščanja po sklepanju na skupščini raziskovalne skupnosti. Dodatne informacije v zvezi z razpisom dobite v Strokovni službi SIS družbenih dejavnosti občine Kranj, tel.: 26-881.

Rudolf Hribernik — Svarun: OPREDELITEV II

Pred kratkim je izšla druga knjiga »Opredelitev« Rudolfa Hribernika—Svaruna in smo tako z njo dobili že drugi del zamišljene in obširne tetralogije o našem narodno-osvobodilnem boju.

Ko je pred dvema letoma izšla prva knjiga »Opredelitev« s tematsko zaključnim podnaslovom Država in državi, je knjiga vzbudila veliko pozornost in tudi priznanje. Avtor je namreč v njej poskusil (in tudi uspel) z, za nas novim načinom in prijemom, čim bolj celovito, privlačno, a strogo dokumentarno zajeti podobo našega boja, od začetkov 1941 leta pa tja do zmagovitega konca. Odločil se je namreč, da bo skušal z dokumentarno pripovednim načinom, torej neposredno in subjektivno, hkrati objektivno in zgodovinsko neoporečno (n.pr. z navajanjem dokumentov) čim nazorneje in objektivneje zajeti vse, kar se je pri nas dogajalo v tistih usodnih letih.

Ko smo že ob prvi knjigi spregovorili o tem avtorjevem prijemu, smo se nekako odločili za pojem romansirane kronike, ki najbolje ustreza Hribernikovemu prijemu in načinu pisanja. S takšnim načinom je namreč avtor uspel svojo zgodovinsko snov iztrgati na eni strani več ali manj suhoparnemu zgodovinskemu pisanju, na drugi strani pa je z že omenjeno subjektivno noto in nekakšnimi glavnimi junaki, ki so prisotni tudi v drugem delu (v njih je zagotovo tudi mnogo avtorjevih lastnih potez) delo približal v takšni romansirani obliki čim širšemu krogu bralcev, zlasti mlajšim, za katere je naš boj že zdavnaj postal neposredna in sodobna zgodovina.

Če je torej avtor v prvi knjigi »Opredelitev« s podnaslovom Država in državi razjasnil vzroke razpada stare Jugoslavije in razmere, v katerih se je lahko razvijala ljudska vstaja z nastankom Osvobodilne fronte, to je vseljenske organizacije ljudskega odpora, s poudarkom na vodilni vlogi Komunistične partije Jugoslavije, je to pot, v drugi knjigi, ki nosi podnaslov Pohod brigad posvetil vso svojo pozornost nastajanju vojaške organizacije v slovenski partizanski vojski ter hkratnemu razvoju ljudske oblasti.

Druga knjiga zajema obdobje od maja 1942 pa tja do septembra 1943, do padca Turjaka in zajema torej več kot enoletno obdobje, izredno pomembno za razvoj našega narodnoosvobodilnega gibanja. V tem času smo namreč pričeli nastajanju slovenskih partizanskih brigad, italijanske roške ofenzive, nastajanju bele garde, vosovskim akcijam v Ljubljani in seveda kapitulaciji Italije ter se zaključuje z že omenjenim padcem Turjaka, ki pomeni poraz kontrarevolucije v Sloveniji in odpira novo poglavje v razdobju našega narodnoosvobodilnega boja.

Z zanimanjem lahko pričakujemo tudi tretji in četrti del te tetralogije, ki predstavlja vsekakor zanimiv, obsežen in tudi branja vreden prispevek k naši, sorazmerno bogati in obširni literaturi o našem boju.

Drugo knjigo »Opredelitev« Rudolfa Hribernika—Svaruna je izdala založba Borec v opremi Nadje Furlanove.

D.Ž.